

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти

магістр

на тему: «Стилістичні функції основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні та відображення їх у перекладі (на матеріалі текстів художнього та публіцистичного жанрів)»

Виконав: здобувач вищої освіти

за освітньою програмою

Германські мови і переклад

(англійські та німецькі мови)

спеціальності 035 Філологія

ступеня вищої освіти магістр

Кишкар Є.М.

Керівник: Тагільцева Я.М.

Рецензент: Сухачова Н.

Полтава 2023 року

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет обліку та фінансів
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

Освітня програма Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія
Рівень вищої освіти магістерський

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Наталія СИЗОНЕНКО
15 листопада 2022 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
Кишкар Євгенії Михайлівни

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Стилістичні функції основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні та відображення їх у перекладі (на матеріалі текстів художнього та публіцистичного жанрів)»

керівник роботи: кандидат філологічних наук, доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Тагільцева Яніна Михайлівна

Затверджено засіданням кафедри протокол № 6 від 28 жовтня 2022 р.

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи 10 листопада 2023 р.

3. Вихідні дані до роботи:

Опрацювання інформаційні джерел та наукових досліджень відповідно до тематики кваліфікаційної роботи

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Розділ 1. Теоретичні основи синтаксичних зв'язків та їх функції в англійському реченні.

Розділ 2. Аналіз стилістичних функцій синтаксичних зв'язків у художньому тексті Джона Фаулза «Колекціонер».

Розділ 3. Особливості синтаксичних зв'язків у публіцистичних текстах.

5. Перелік графічного матеріалу: схеми, рисунки, графіки, діаграми за темою та об'єктом дослідження.

6. Дата видачі завдання: 15 листопада 2022 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вибір і затвердження теми роботи.	03.10.2022 р. – 31.10.2022 р.	
2	Складання та погодження розгорнутого плану та завдання на кваліфікаційну роботу	01.11.2022 р. – 15.11.2022 р.	
3	Опрацювання літературних джерел	16.11.2022 р. – 31.12.2022 р.	
4	Збір, вивчення і обробка інформації, необхідної для виконання роботи	16.11.2022 р. – 31.12.2022 р.	
5	Виконання теоретичного розділу роботи	16.11.2022 р. – 31.01.2023 р.	
6	Виконання аналітичних розділів роботи	01.02.2023 р. – 26.10.2023 р.	
7	Оформлення тексту роботи	27.10.2023 р. – 10.11.2023 р.	
8	Попередній захист роботи на кафедрі	13.11.2023 р. – 14.11.2023 р.	
9	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень і пропозицій	15.11.2023 р. – 05.12.2023 р.	
10	Нормо-контроль	04.12.2023 р. – 05.12.2023 р.	
11	Захист кваліфікаційної роботи	12.12.2023 р.	

Здобувач вищої освіти

(підпис)

Євгенія КИШКАР

Керівник роботи

(підпис)

Янінна ТАГІЛЬЦЕВА

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ЇХ ФУНКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКОМУ РЕЧЕННІ	8
1.1. Синтаксис як розділ лінгвістики	8
1.2. Синтаксичні зв'язки та їх типи	12
1.3. Стилiстичні властивості синтаксичних зв'язків	16
1.4. Переклад синтаксичних зв'язків: проблеми та стратегії перекладу	20
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТИЛІСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ДЖОНА ФАУЛЗА «КОЛЕКЦІОНЕР»	27
2.1. Основи стилістичних засобів у художніх текстах на прикладі роману Джона Фаулза «Колекціонер»	27
2.2. Переклад та специфіка стилістичних засобів синтаксичних зв'язків у романі «Колекціонер»	34
РОЗДІЛ 3. ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ	43
3.1. Стилiстичні засоби і функції у публіцистичних текстах	43
3.2. Характеристика перекладу синтаксичних зв'язків зі статтей CBS News	47
ВИСНОВКИ	52
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57
ДОДАТКИ	63

ВСТУП

Сучасний світ вимагає від людей знання кількох мов та вміння ефективно спілкуватися. Мова є основним засобом комунікації, тому дослідження структури та функцій мовних одиниць, зокрема синтаксичних зв'язків, є важливим завданням для лінгвістів та фахівців у галузі перекладу.

Однією з найважливіших складових мовного висловлювання є синтаксис – наука про структуру та функції речень та текстів. Синтаксичні зв'язки в англійській мові та їх стилістичні функції є основними елементами формування мовного тексту, які допомагають передати інтонацію та емоції автора.

Актуальність теми дослідження полягає в тому, що вивчення стилістичних функцій основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні є важливим для розуміння та аналізу мовних текстів художнього та публіцистичного жанру, а також для їх перекладу іншими мовами, зокрема українською. Вивчення синтаксичних зв'язків та їх стилістичних функцій допоможе встановити логіку висловлювання, розкрити авторські наміри та передати їх у перекладі іншою мовою з максимальною точністю та виразністю. Крім того вивчення даної теми сприятиме розвитку навичок письма та перекладу, що є важливим для майбутніх фахівців-філологів. Отже, тема дослідження є актуальною і має значний науково-практичний потенціал.

Мета дослідження: проаналізувати основні типи синтаксичних зв'язків в англійському реченні та їх стилістичні функції на матеріалі текстів художнього та публіцистичного жанру та визначити їх відображення у перекладі українською мовою.

Для досягнення мети необхідно виконати наступні **завдання**:

1. Визначити основні типи синтаксичних зв'язків в англійському реченні і встановити їх стилістичні функції у текстах різних жанрів.
2. Дослідити відображення стилістичних функцій основних типів

синтаксичних зв'язків у перекладі українською мовою на матеріалі текстів різних жанрів.

3. Визначити особливості перекладу стилістичних функцій синтаксичних зв'язків у текстах художнього та публіцистичного жанру.

4. Встановити взаємозв'язок між структурними особливостями речень та їх синтаксичними зв'язками, а також стилістичними функціями.

5. Розглянути практичні рекомендації щодо перекладу текстів художнього та публіцистичного жанру з урахуванням стилістичних функцій синтаксичних зв'язків.

Об'єктом дослідження є англійське речення та переклад.

Предметом дослідження є стилістичні функції синтаксичних зв'язків в англійському реченні та переклад текстів художнього та публіцистичного жанру.

Методологічною основою кваліфікаційної роботи є аналіз науково-методичної літератури, вивчення теоретичних основ синтаксичного будови англійської мови, використання методів аналізу та порівняння різних текстів, а також перекладацьких прийомів та стратегій.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає у системному, цілісному вивченні стилістичних функцій основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні та їх відображення у перекладі українською мовою на матеріалі текстів художнього та публіцистичного жанру. Крім того робота містить аналіз відповідних наукових джерел та методичну розробку аналізу стилістичних функцій синтаксичних зв'язків, що може бути корисним для майбутніх досліджень у даній галузі.

Отримані результати дослідження мають **практичну цінність** у контексті перекладу текстів різних жанрів з англійської мови українською. Вивчення стилістичних функцій основних типів синтаксичних зв'язків дозволить перекладачам краще розуміти, яким чином різні синтаксичні конструкції впливають на зміст та емоційний відтінок тексту. Крім того результати дослідження сприятимуть вдосконаленню перекладацької

компетентності та досягнення більш точного відтворення інтонації та емоційного забарвлення оригінального тексту. Матеріали кваліфікаційної роботи також можуть бути корисними для викладачів та студентів-філологів. Знання про стилістичні функції синтаксичних зв'язків дозволить здобувачам вищої освіти краще зрозуміти структуру англійського речення та здійснювати їх правильний аналіз, а викладачам – ефективніше формувати вміння та навички студентів у цій галузі.

Вважаємо, що отримані результати стануть в нагоді для лінгвістів та мовних експертів, які вивчають синтаксичну структуру англійської мови та її особливості. Вони зможуть використовувати ці дані для подальшого дослідження синтаксичних зв'язків в англійському реченні та їх відображення у перекладі іншими мовами, а також для розроблення нових методів та стратегій вивчення англійської мови.

Особистий внесок здобувача включає декілька ключових аспектів:

1. Визначення особливостей синтаксичних зв'язків у текстах. Дослідження та визначення унікальних синтаксичних зв'язків, що зустрічаються у тексті «Колекціонер» Джона Фаулза та публіцистичних статтях CBS News.

2. Переклад синтаксичних конструкцій. Розгляд перекладу конкретних синтаксичних конструкцій, виявлених у текстах, та визначення найкращих стратегій перекладу.

Апробацію результатів дослідження кваліфікаційної роботи оприлюднено на VII Міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний потенціал та правове забезпечення соціально-економічного розвитку України: виклик глобального світу» (м. Полтава, 17-18 травня 2023 р.) під назвою «Стилістичні функції основних типів синтаксичних зв'язків в англійському реченні та відображення їх у перекладі».

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ЇХ ФУНКЦІЇ В АНГЛІЙСЬКОМУ РЕЧЕННІ

1.1. Синтаксис як розділ лінгвістики

Порядок, у якому оформлено слова та фрази, має значення. Це вивчає такий розділ лінгвістики як синтаксис. Слово «синтаксис» походить від давньогрецького слова «координація» або «порядок разом» [58]. В усній і письмовій мові синтаксис належить до набору правил, які визначають розташування слів у реченні. Разом із дикцією це один із ключових способів передачі письменниками сенсу в тексті.

Отже, синтаксис (гр. *syntaxis* – побудова) – це розділ граматики, що вивчає будову зв'язного мовлення та містить дві частини: учення про словосполучення та учення про речення. Наприклад, в англійській мові послідовність у «*cat the mat on*» неправильно сформована. Щоб відобразити те, як носії мови використовують свою мову, синтаксис визначається ієрархічно та рекурсивно. Структури включають слова (які є найменшими добре сформованими одиницями), фрази (які є допустимими послідовностями слів), пункти та речення (які обидва є допустимими послідовностями фраз). Речення можна об'єднувати в складні речення за допомогою сполучників, наприклад «*and*».

Розглянемо широкі синтаксичні категорії слів і синтаксичні ознаки, які зустрічаються як варіанти написання. У фокусі нашої уваги – десять типів: іменники, займенники, власні імена, визначальні слова, дієслова, прийменники, прислівники, прикметники, сполучники та питальні слова (або *wh*-слова). Більшість синтаксичних атрибутів позначаються певними символами, пов'язаними із залученими ознаками (наприклад, множина зазвичай утворюється додаванням «*-s*», а минулий час зазвичай утворюється додаванням «*-ed*»), але іноді ці форми існують як зовсім інші слова, які ми

називаємо «нерегулярними», наприклад «was» є формою «від першої особи минулого часу» дієслова «to be».

Іменники використовуються для назв або опису сутностей, які можуть бути фізичними (наприклад, «a cat» чи «a cliff») або абстрактними (наприклад, «freedom» чи «laugh») або обома (наприклад, «a town» чи «a company»). Іменники можуть мати форму однини та множини. Форма множини зазвичай позначається закінченням «-s» або «-es», як у «cats»; якщо слово закінчується на «-y», перед додаванням закінчення «-y» змінюється на «-i». Іменники виступають у підметах речень і як об'єкти після дієслова чи прийменника.

Власні іменники – це назви людей, місць і речей, і вони пишуться з великої літери всюди, де вони зустрічаються, наприклад, «My name is Susan». Власні іменники рідко використовуються у множині, але іноді трапляються, як-то «We visited the Smiths».

Займенники виступають для позначення людей і речей, про які вже згадувалося раніше або які передбачувано існують. Вони мають різні форми, за допомогою яких можна визначити їхнє число (однину чи множину), а також синтаксичну роль (підмет чи об'єкт). У граматичному реченні форма повинна відповідати властивостям дієслова, хоча сучасні лінгвісти часто ігнорують ці особливості та використовують лише одну категорію. Виділяють один підклас займенників, які виражають володіння, і можуть використовуватися замість детермінанта, наприклад, «my book» або «your house», і цьому підкласу також може бути призначена окрема частина мови. Крім того, деякі займенники використовуються для формування питання і, таким чином, мають певні позначки. Серед них – як звичайні wh-займенники, включаючи «що», «хто» і «кого», так і присвійні wh-займенники, такі як «чий».

Загальні іменники та власні іменники вважають відкритим класом слів [59], це означає, що люди можуть винаходити нові для опису нових предметів або імен. Займенники розглядають як закритий клас слів. Зі

словами відкритого класу алгоритми повинні враховувати можливість появи нових елементів, які будуть поза межами відомого словника [58].

До визначальних слів належать «the», «a», «an», «that», «these», «this» і «those». Існують також визначальні слова, які використовують у питаннях, наприклад «what» і «which». Визначальні слова зустрічаються лише в іменникових фразах перед будь-якими прикметниками чи іменниками. Деякі загальні іменники, коли вони виражають масову кількість, як-от «water» чи «rice», або коли вони мають форму множини, як-от «cats», не потребують визначальних слів. Власні іменники, як правило, не передбачають визначення, за винятком випадків, коли вони мають множину, наприклад, «The Smiths» або коли це частина самої назви, наприклад, «The Ohio State University». На місці визначальних слів можуть виступати іменники у присвійному відмінку, які позначають «'s», як у словосполученні «my mother's house». Займенникам, регулярним чи присвійним, ніколи не передують визначальні слова. Визначальні слова вважають замкнутим класом слів [58].

Дієслова зазвичай мають час (минулий, теперішній, майбутній). У межах простого минулого часу (Past Simple) дієслова поділяються на правильні і неправильними. Крім того у деяких контекстах дієслова можуть з'являтися після допоміжного або після слова «to». Дана частина мови має форму однини чи множини і особу. Перша особа – «I»; друга особа «you»; а третя особа – «he», «she» або «it». Форма третьої особи однини позначається закінченням «-s»; Дієслова також мають форми дієприкметника (наприклад, «broken», «thinking»).

Деякі дієслова потребують прийменник, який можна перемістити до або після іншого аргументу, як-от «she took off her hat» або «she took her hat off».

Дієслова, які можуть бути головними, є відкритим класом. Модальні або допоміжні дієслова є закритим класом. Вони використовуються разом із основним дієсловом для вираження здатності («can», «could»), можливості

(«may», «might»), необхідності («shall», «should», «ought»), впевненості («do», «did»), майбутньої дії («will», «would»), минулої («has», «had», «have», «was», «were»). Мовознавці трактують модальні та допоміжні слова як окрему частину мови [58]. Усі вони також є нерегулярними у формах, які вони набувають для різних комбінацій ознак, таких як минулий час, множина тощо. Наприклад, модальне дієслово «can» має форму «can» для будь-якої особи і числа та «could» – для минулого.

Прийменники, такі як «with», «of», «for», і «from» – це слова, які пов'язують два іменники або іменник і дієслово. Прийменники вимагають аргументу словосполучення – іменника (для утворення прийменникового словосполучення). Вважається, що існує близько 150 різних прийменників (включаючи 94 однослівних прийменників та 56 складних прийменників [39]).

Зазвичай прикметники змінюють іменники, як у «the big red book», але також можуть бути аргументом дієслова (включно з формами «be», «feel», «appear» і «become»). Прислівники змінюють дієслова, прикметники чи інші прислівники. Прислівники, які закінчуються на суфікс «-ly», утворені від спорідненого прикметника (наприклад, «quickly» походить від «quick»).

Сполучники, такі як «and», «although», «because», «but», «however», «or», «nor», «so», «unless», «when», «where», «while» тощо – це слова, які об'єднують слова, фрази, речення. Вони можуть бути уривчастими, наприклад, «either ... or», «neither ... nor», «both ... and», «not only ... but also», «on the one hand ... on the other (hand)», «not just ... but» і «not only ... but». Є три основні типи сполучників: сполучники підрядності, сполучники підрядності та співвідносні сполучники.

Запитальні слова, які починаються з літер «wh-», наприклад «who», «what», «when», «where», «which», «whose» і «why», а також «how», «how much», «how many» тощо. Вони використовуються для утворення запитань і тому іноді називаються запитальними. Ідентифікація фраз, які містять запитальні слова, є важливою, тому що вони зазвичай зустрічаються в першій частині письмового тексту та виконують роль аргументу: «Which

book did you like?» У неформальній розмові можна сказати: «Which book did you like?» або «You said what?», але незвичайний синтаксис також свідчить про проблему (наприклад, неправильно почуте слово, шок або критику). Семантика виразу *wh* уточнює, якого типу відповідь очікує мовець (наприклад, особа, опис, час, місце тощо), і тому є важливою для системи запитань-відповідей.

1.2. Синтаксичні зв'язки та їх типи

В галузі мовознавства наразі немає єдиної думки щодо тлумачення поняття «словосполучення», і науковці надають різні визначення цьому терміну. Словосполучення складається за допомогою граматичних моделей, які відображають категоріальні властивості слів та базуються на синтаксичному зв'язку між ними. Здатність слів поєднуватися з іншими словами залежить не лише від їхніх граматичних властивостей, але й від лексичного значення.

За основу нашого дослідження ми будемо брати поняття, яке запропонував Кочерган Н. П., який зазначає, що словосполучення є предметом синтагматичного синтаксису, що вивчає валентність слова, способи її реалізації та виражені в словосполученнях синтаксичні відношення [19]. Зазвичай словосполучення є підрядним поєднанням слів, хоча непідрядні поєднання слів також використовують в англійській мові, наприклад, сурядне сполучення «sister and brother».

Словосполучення, у яких компоненти поєднані підрядним зв'язком, можуть мати різні семантичні відношення. Найпоширеніші з них – означальні, коли один компонент вказує на інший (наприклад, «a green tree»); об'єктні, коли один компонент відноситься до іншого як до об'єкту (наприклад, «to plant a tree»); обставинні, коли один компонент вказує на обставини, що супроводжують інший компонент (наприклад, «skillfully

plant»).

Основними видами синтаксичного зв'язку підрядного типу є:

1) узгодження – це такий тип зв'язку, коли залежний член уподібнюється головному за своїми граматичними формами (white snow, big scissors);

2) керування – такий тип зв'язку, коли залежний член вживається у тій відмінковій формі, якої вимагає головний член словосполучення (to see the future, love for Ukraine);

3) прилягання є типом зв'язку, при якому незмінюваний залежний член словосполучення приєднується до головного лише за смислом (work hard, wake up in the morning);

4) ізафет (особлива конструкція тюркських мов) – це єдність двох іменників, з яких один визначає, тобто є означенням: казан институты (татарська) – казанський інститут;

5) замикання є афіксом або службовим словом, що семантично відноситься до стрижневого слова, вживається при першому слові, тим самим об'єднуючи в єдине ціле як прості, так і складні словосполучення (at high speed, we passed the exam today);

б) інкорпорування (інкорпорація, включення) – це процес, при якому основи слів з афіксами поєднуються в єдине морфологічне ціле, що називають інкорпоративним комплексом. Наприклад, у мові мексиканських ацтеків слово-речення «я їм м'ясо» (нінакаква) складається з частин «ні» – «я», «нака» – (від «накатл» – «м'ясо», тобто морфема «м'яс-») і «ква» – «їм».

Залежно від морфологічної природи головного слова словосполучення поділяють на [32]:

1) дієслівні (read a book, read aloud, love to read);

2) субстантивні (з іменником у ролі головного слова: plan of the work, our city, third grade);

3) означальні (з прикметником або дієприкметником у ролі головного слова: worthy of an award, widely known, ready to help);

4) прислівникові (very important, not far from the road).

Є два основних типи синтаксичних зв'язків між словами в реченні: сурядність та підрядність. У випадку сурядності зв'язок між словами характеризується рівноправною залежністю, тоді як у випадку підрядності слова входять у нерівноправні відношення. Наприклад, англійські словосполучення «cap and coat», «pushed and planted», «the woman and children», «old and worn», «looked and smiled» та українські «відкрив і затремтів», «великий і процвітаючий», «крісла і диван», «мирний і тихий», «добрий і чесний», «гній та глина» перебувають у рівноправній залежності. У цих словосполученнях неможливо поставити питання від одного слова до іншого, і немає можливості вказати головний член фрази. Залежність між словами у цих випадках з'являється на семантичному рівні. Лексична несумісність може бути прикладом у таких одиницях, як англійські «a student and merrily», «a cow and an echo», «cap and jump», «old and looked» та українському словосполученні «крісла і затремтів».

Відношення синтаксичної нерівноправності виражають підрядністю, яка вказує на слово, що залежить від іншого: to sing (how?) merrily, to think (of what?) of the danger; каміння (яке?) біле, рівняння (на кого?) на передових.

Сурядний зв'язок буває закритим і відкритим. При першому у відношення сурядної залежності вступають дві одиниці either James or I; the students as well as the teacher; not only the flowers, but even the grass; не тільки робітники, але й селяни; коротка, але цікава розповідь.

Можлива необмежена кількість слів, які можуть вступати у відкритий зв'язок і перебувати у сурядній залежності одне від одного. Наприклад, в англійському реченні I could see the trees, the flowers, the sky, the birds, and the clouds, кількість слів, що вступають у зв'язок, необмежена, але вони перебувають у рівноправній залежності, що дає можливість перерахувати, не зазначаючи головне слово. У таких випадках немає чіткої граматичної структури речення і можливості поставити питання до окремого слова.

Для того, щоб поєднати слова у відношення сурядної залежності,

можна використовувати різні сполучники, включаючи єднальні, розділові та протиставні. Наприклад, до єднальних сполучників відносять англійський *and* та українські *і(й)*, *та (і)*, до розділових – англійські *not only ... but also*, *neither ... nor*, українські *ні... ні*, *як ...такі*, до протиставних – *as well as*, *не тільки...а (але) й*, *не лише ...а (але) й*.

Існує три способи передачі підрядного зв'язку – узгодження, керування та прилягання [32]. При узгодженні один член речення формально підпорядковується іншому. Наприклад, в англійській мові це може виявлятися у формі множини (*this pen – these pens*), а в українській – у формі зміни прикметника за родами, числами та відмінками (*червона рута, червоний одяг, червоне коло*).

В англійській мові такий зв'язок має обмежену сферу вживання, оскільки у мові не існує граматичної категорії роду і недостатньо представлені відмінкова система та категорія числа.

В англійській мові узгодження можна виразити наступними способами:

1) формальною підрядністю між вказівним займенником та іменником: *this book – these books*, *that student – those students*;

2) використанням правильної форми іменника з неозначеним артиклем: *a pen – pens*, *a pencil – pencils*;

3) узгодженням між підметом та присудком, що відбувається за допомогою правильної форми дієслова відповідно до числа та особи підмета: *I go*, *he (she, it) goes*, *we (you, they) go*;

4) узгодженням форм дієслова між головним та підрядним реченнями залежно від часу та модальності: *Gabriel asked who was playing up there (Maugham)*; *He asked if she heard him (Lawrence)*.

В українській мові підпорядковуюче та підпорядковане слова узгоджуються в роді, числі та відмінку. Наприклад, в рядках О. Гончара «Не сонце освітлює їхнє єднання на все життя, не пісня роздольна, радісна, а смуток, тривога, розлука, що живе все тут і не зникає» [3] або в рядках Л. Українки «Тиху задуму вечірню напрасне буря розвіяла» [26].

Узгодження в англійській мові ґрунтується на семантичних взаєминах між словами, а не на формальних характеристиках, тому відповідність між словами визначається за їх значенням, а не за формою, і цей зв'язок має характер прилягання.

Отже, англійська мова надзвичайно гнучка, коли йдеться про побудову речень. При цьому всі речення англійською мовою поділяються на чотири типи [53]:

1. Односкладні речення: прості речення складаються з одного незалежного речення.
2. Складносурядні речення: складаються з двох або більше незалежних речень, з'єднаних сурядними сполучником «but», «or», «yes».
3. Складнопідрядні речення, що складаються з незалежного речення та одного або кількох залежних, об'єднаних сполучником підрядності: «although», «because», «what», «while» тощо.
4. Складнопідрядні речення, що складаються з кількох незалежних речень, а також принаймні з одного залежного.

1.3. Стилiстичнi властивостi синтаксичних зв'язкiв

Синтаксичні зв'язки в англійському реченні є ключовим елементом мови, який формує структуру та виразність тексту. Переклад, що відтворює ці зв'язки з точністю і виразністю, стає мистецтвом і вимагає від перекладача не лише знань мови, але й глибокого розуміння стилістичних аспектів тексту. У цьому розділі ми глибше розглянемо стилістичні властивості синтаксичних зв'язків у контексті перекладу.

Переклад – це процес, який вимагає перенесення смислу, стилю та виразності тексту з однієї мови на іншу. Синтаксичні зв'язки грають важливу роль у формуванні стилістичного обличчя оригіналу. Особливість синтаксичних конструкцій може надати тексту особливої виразності та

відчуття, що додає художньої цінності або інформаційної точності.

Синтаксичні зв'язки та їх вплив на стиль тексту є важливою темою в лінгвістиці та перекладознавстві. Дослідники вивчають, як синтаксичні структури впливають на спосіб сприйняття тексту і його стилістичні характеристики. Розглянемо ключові аспекти цієї теми:

1. Синтаксичні зв'язки та інформаційна структура. Синтаксичні зв'язки визначають порядок і спосіб подання інформації в тексті. Наприклад, в англійській мові активний та пасивний стани мають чітку синтаксичну структуру та впливають на те, яка частина речення набуває акценту. Активний стан: *The chef prepared a delicious meal* (Шеф приготував смачний обід). Пасивний стан: *A delicious meal was prepared by the chef* (Смачний обід був приготований шефом). Дослідник Н. Чомський вивчав синтаксичну структуру речень та її вплив на розуміння тексту.

2. Синтаксичні зв'язки та експресивність. Синтаксичні конструкції можуть підкреслювати емоційний тон або створювати ефект експресивності в тексті. Наприклад, використання риторичних питань, окличних речень та повторень може підсилити стильовий вираз тексту. Риторичне питання: *Do you really think I would believe that?* (Чи насправді ти думаєш, що я повірю цьому?) Повторення: *Love, love, love – that's all you need.* (Любов, любов, любов – це все, що тобі потрібно.)

3. Синтаксичні зв'язки та художній стиль. У літературі синтаксичні зв'язки відіграють ключову роль у створенні художнього стилю. Автори використовують різні синтаксичні прийоми, такі як асиндетон, полісиндетон та паралелізм, щоб створити особливий ритм і виразність твору. Паралелізм: *She loved to dance, to sing, and to laugh* (Вона любила танцювати, співати та сміятися).

4. Переклад та відтворення синтаксичних властивостей. У процесі перекладу важливо зберегти синтаксичні особливості оригінального тексту. Перекладачі повинні вирішувати як найкраще передати синтаксичні зв'язки між мовами, зберігаючи стиль та виразність. Наприклад, *The sun set slowly*

behind the mountains (Сонце повільно сідало за горами). Дослідники перекладознавства Д. Н. Швейцер та Л. Венуті [71,72] розглядають питання перекладу синтаксичних структур та їхній вплив на стиль перекладу.

Вивчення синтаксичних зв'язків та їхнього впливу на стиль тексту є важливим завданням у лінгвістиці та перекладознавстві; багато вчених досліджують ці аспекти для кращого розуміння мови і текстів.

Не менш значущим під час перекладу з англійської мови є синтаксичні засоби, які відіграють важливу роль у посиленні виразності та передачі стилістичних нюансів оригінального тексту. Використання англійських синтаксичних конструкцій українською мовою може бути викликом для перекладача, адже правильний підбір синтаксичних рішень значно покращить якість перекладу. Розглянемо деякі синтаксичні засоби та їхній вплив на виразність під час перекладу з англійської мови:

1) Активний та пасивний стан речення.

Активний стан. У цьому стані діяч і дія описуються чітко, що робить текст більш виразним і зрозумілим. Перекладач повинен намагатися зберегти активний стан речення в українському перекладі, де це можливо. Наприклад, *She wrote a beautiful song* (Вона написала красиву пісню).

Пасивний стан. Може використовуватися для підкреслення об'єкта дії, а також для зміни акценту в реченні. Перекладач повинен обирати варіант пасивного чи активного стану відповідно до контексту та стилістичних особливостей. Наприклад, *The book was read by many people* (Книгу прочитали багато людей).

2) Складні речення та підрядні речення.

Складні речення. Використання підрядних речень або фраз у складні речення може додати глибини і виразності тексту. Перекладач повинен бути уважним до структури складних речень та зберігати її в перекладі. Наприклад, *Although it was raining, she went for a walk* (Незважаючи на дощ, вона пішла на прогулянку).

Підрядні речення. Перекладач повинен враховувати тип підрядного

речення (умовний, часовий, обставинний тощо) та правильно передавати його зміст і структуру. Наприклад, *He left because he was tired* (Він пішов, оскільки був втомлений).

3) Варіація довжини речень: в українському перекладі варіація в довжині речень може бути важливою для підтримки ритму та емоційної інтонації оригінального тексту. Для досягнення виразності перекладач може користуватися короткими та довгими реченнями відповідно до контексту.

4) Синтаксичні фігури: використання синтаксичних фігур, як-от анафора, паралелізм, хіазм додає виразності перекладу та передає стилістичні особливості оригінального тексту.

5) Ідіоми та фразеологізми: переклад ідіом та фразеологізмів потребує особливої уваги, оскільки дані лексичні одиниці часто не мають прямого еквівалента в іншій мові. Використання виразів та фраз, що є типовими для української мови, може посилити виразність перекладу: «*It's raining cats and dogs*» (Лле як з відра).

Ці синтаксичні засоби роблять текст більш чітким і ефективним у вираженні авторських ідей і стилістичних прийомів.

Важливо враховувати, що виразність перекладу не обов'язково вимагає дослівного відтворення англійського синтаксису. Перекладач повинен розуміти контекст та стиль оригінального тексту і вільно володіти українською мовою для досягнення максимальної виразності в перекладі.

Доходимо висновку, що перекладачеві слід звертати увагу на такі стилістичні особливості синтаксичних зв'язків, як довжина речень, співвідношення різних видів речень, фігури синтаксису, активний та пасивний стан, синтаксичне розміщення звертань та риторичних питань. Для досягнення правильного перекладу треба володіти стратегіями, які розглянемо у наступному пункті нашої роботи.

1.4. Переклад синтаксичних зв'язків: проблеми та стратегії перекладу

Переклад синтаксичних зв'язків відіграє важливу роль при відтворенні смислу та структури мовного висловлювання з однієї мови іншою. Проте переклад синтаксичних зв'язків може бути викликом через наявність різних морфологічних, синтаксичних та стилістичних особливостей між мовами.

Пропонуємо розглянути основні типи синтаксичних зв'язків в англійській мові включають [6]:

1) Простий синтаксичний зв'язок. Один простий синтаксичний елемент пов'язаний з іншим (The cat is on the mat).

2) Складний синтаксичний зв'язок. Два або більше простих синтаксичних елементів об'єднані для вираження складної ідеї (He likes to swim, but she prefers to run).

3) Підрядний синтаксичний зв'язок. Одна частина речення залежить від іншої, виконуючи роль підрядного елемента (Although it was raining, they went for a walk).

4) Однорідний синтаксичний зв'язок. Дві чи більше частини речення, які мають однаковий статус, з'єднані для вираження подібних ідей (He likes playing basketball and soccer).

5) Апозитивний синтаксичний зв'язок. Додаткова інформація, яка розширює ідею про інший елемент, додається через кому (My friend, the doctor, is coming over).

6) Двоїстий синтаксичний зв'язок. Коли один елемент пов'язаний з іншим через два різні способи, розширюючи його значення (I saw him at the store, a place I visit often).

7) Відокремлений синтаксичний зв'язок. Додаткова інформація відокремлюється від головного речення за допомогою коми або дужок (The weather, considering the season, was warm).

Ці типи синтаксичних зв'язків визначають, як різні частини речення пов'язані між собою, що допомагає в побудові змістовних і граматично правильних речень.

Структура перекладацьких рішень визначається загальною спрямованістю дій перекладача, або, іншими словами, стратегією перекладу, як підкреслює О. В. Ребрій [45]. Вибір конкретної стратегії не лише сприяє перекладачеві у правильному виборі, але й дозволяє здійснити відповідний вплив на читача. Формулювання стратегій перекладу є ключовим етапом у процесі перекладу, оскільки невірно обрана стратегія може призвести до втрати як художнього, так і культурно-освітнього змісту художнього тексту. Вплив на вибір конкретного напрямку перекладу має безліч факторів, які повинні бути уважно враховані, і чим більше факторів враховано, тим точніший вийде переклад.

Окрім цього важливо відокремлювати поняття перекладацьких стратегій та перекладацьких дій.

Перекладацькі дії охоплюють усі можливі кроки для виконання перекладу, тоді як перекладацькі стратегії представляють усвідомлено обраний алгоритм дій під час перекладу конкретного тексту. Більшість дослідників, які звертають увагу на перекладацькі дії та вибір алгоритму їхнього застосування (стратегії), специфікують особливо письмовий переклад.

Х. Крінгс, німецький дослідник у галузі перекладознавства, поділяє перекладацькі стратегії на макро- та мікрорівні [5].

Макростратегія охоплює методи вирішення багатьох перекладацьких проблем, тоді як мікростратегія визначає підходи до вирішення окремої проблеми. В рамках макростратегії процес перекладу передбачає передперекладацький аналіз, власне переклад та редагування готового перекладу.

А. Д. Швейцер розглядає переклад як процес прийняття рішень та поділяє його на два етапи: розробку перекладацької стратегії (або програми

перекладацьких дій) та вибір конкретного мовного втілення цієї стратегії, що передбачає застосування різних конкретних прийомів – перекладацьких трансформацій. Обидва етапи прийняття рішень враховують дану конфігурацію мовних і позамовних факторів перекладу у їх взаємозв'язку. Процес перекладу полягає в послідовному здійсненні низки виборів [71].

На першому етапі перекладачеві доводиться зробити вибір щодо стратегії перекладу. Наприклад, може бути важливим зберегти текстуальну точність, наблизитися до буквального перекладу, або ж на відміну від цього, віддалитися від формальної структури оригіналу. У цьому виборі можуть враховуватися жанр тексту, ціль перекладу та соціальні норми перекладу, характерні для певної епохи.

Також термін «стратегія» можна розглядати як загальну програму або набір установок, які перекладач обирає для здійснення перекладу конкретного тексту з певною метою в конкретній ситуації. Кожна стратегія складається з унікального набору параметрів, які можна поділити на три групи [40]:

1. Характер еквівалентності: треба визначити співвідношення мови оригіналу та мови перекладу щодо характеру та ступеня. В цій групі виділяють такі параметри, як-от функції, повнота перекладу, фактичний зміст, жанр, стиль, культурно-специфічні елементи, структура, формальні особливості тексту, термінологія та професійний узус, невербальні елементи.

2. Характер обробки тексту перекладу: потрібно визначити, яку обробку потребує текст перекладу для своєї функціональності. Ця обробка може бути спрямована на пристосування до належного функціонування, забезпечення зрозумілості, врахування спеціальних умов, підгонку під культуру мови перекладу, стилістичні та жанрові норми, лінгвістичну обробку, коментарі, пояснення, технічні обмеження тощо.

3. Інша поведінка перекладача, пов'язана з перекладом: ця група параметрів включає характер організації роботи, відносин з іншими учасниками, використання додаткової інформації та консультантів, етичні

аспекти, врахування ефективності та рентабельності.

Стратегії перекладу охоплюють комплекс конкретних дій перекладача, які здійснюються на кожному з етапів перекладу. Існує три етапи перекладу:

1. Етап сприйняття тексту: охоплює осмислення оригінального тексту. По-перше, перекладач читає текст для розуміння головної ідеї, а також для аналізу тексту з точки зору перекладу.

2. Етап відтворення: передбачає власне процес перекладу, який є найбільш дослідженим етапом. Під час цього етапу використовують конкретні засоби перекладу, як-от одиниці перекладу, а також встановлюють різновиди співвідношень між мовними засобами, які використовують під час перекладу.

3. Етап контролю виконаного перекладу: охоплює перевірку якості виконаного перекладу.

У середині 1990-х років Л. Венуті, американський теоретик перекладу, сформулював дві основні стратегії в перекладі: *foreignisation* та *domestication* [72].

Ці поняття були підтримані іншими вченими, включаючи У. Еко, і стали загальноприйнятими в українському перекладознавстві. Наприклад, І. Корунець [16] та Л. Коломієць [17] використовують терміни «форенізація» та «доместикація». Також можна зустріти адаптовані до української мови терміни «одомашнення» та «очуження», які використовують Л. Андрейко, М. Іваницька, М. Пилипчик та інші дослідники.

Розглянемо сутність даних стратегій. Згідно з українським перекладознавцем О. В. Ребриєм, стратегія «одомашнення» спрямована на максимально точне передавання смислу і може бути визначена як стратегія смислу. З іншого боку, стратегія «очуження» націлена на відтворення особливостей форми і може бути визначена як стратегія форми. Обираючи стратегію смислу, перекладач усуває всі перешкоди перед розумінням тексту, але може відмовитися від деяких формальних особливостей, які можуть ускладнити сприйняття твору іншомовним читачем. Обираючи стратегію

форми, перекладач, навпаки, часто погоджується з певною втратою ясності смислу на користь точності відтворення складних особливостей оригінального тексту, які можуть вказувати на авторський стиль чи типові особливості епохи або стилю [45].

При цьому дослідник зауважує, що ці стратегії у чистому вигляді існують тільки як ідеальні теоретичні конструкти. На практиці перекладу вони ніколи не реалізуються в чистому вигляді, оскільки перекладач, навіть якщо надає перевагу одній з них, зазвичай інтуїтивно прагне знаходити баланс, вибираючи підходи із обох стратегій залежно від конкретних вимог ситуації перекладу.

Отже, професіоналізм перекладача включає різноманітні аспекти, і на перший план виходить розробка власної стратегії перекладу. В загальному та компактному розумінні, перекладацьку стратегію можна описати як послідовність дій та їхню сутність під час перекладу конкретного тексту. Ця стратегія передбачає три етапи: передперекладацький аналіз оригінального тексту, сам процес перекладу та подальше редагування тексту перекладу.

Однією з ключових умов для професійного виконання перекладу є попередній підготовчий етап. Отже, після ознайомлення з оригінальним текстом, рекомендуємо провести дослідження теми вихідного повідомлення, вивчивши додаткові джерела інформації мовою перекладу, як-от паралельні тексти (так звані *help-texts*), довідники, енциклопедії, а також дані з електронних словників. Ці додаткові джерела допоможуть знайти еквіваленти для спеціалізованих термінів, які часто відсутні у звичайних словниках, і з'ясувати незрозумілу інформацію, яка зустрічається в оригінальному тексті.

Переклад синтаксичних зв'язків вимагає глибокого розуміння синтаксису обох мов і вміння вирішувати синтаксичні проблеми, які виникають під час перекладу. Вибір конкретної стратегії залежатиме від контексту і синтаксичних особливостей мови прийому, тому розглянемо деякі з них:

1. Лінгвістичне виправлення. Перекладач може намагатися відтворити структуру оригіналу якомога точніше, враховуючи синтаксичні відмінності між мовами. Наприклад, *He reads books* (Він читає книги).

2. Перефразування. У деяких випадках слід використовувати інші слова чи фрази для передачі синтаксичного зв'язку: *She wasn't looking too happy* (Вигляд вона мала доволі нещасний).

3. Вставки. Додавання додаткових слів або фраз для зрозумілішого виразу синтаксичних зв'язків: *She walked in and saw the mess* (Вона зайшла в кімнату і побачила бруд).

4. Зміна порядку слів. Деякі мови допускають змінювати порядок слів для кращої відповідності синтаксичній структурі цільової мови: *You need not fear* (Не бійтесь).

5. Пояснення. Додавання пояснень в дужках або супровідних реченнях, щоб роз'яснити синтаксичний зв'язок: *The man (who is sitting over there) is a doctor*.

Безсумнівно, стратегія перекладу формується на основі особистих характеристик перекладача, який самостійно визначає компоненти своєї власної стратегії в процесі практичної діяльності. Однак часто помилки перекладачів можуть бути пояснені неправильним підходом до їхньої роботи або недостатнім урахуванням стратегічних аспектів перекладу. Саме тому ми виокремили основні стратегії, на які слід звернути увагу, а саме: адаптація структури (перекладач може адаптувати структуру речень відповідно до мови перекладу, зберігаючи логічний зв'язок та стиль оригіналу), дотримання фігур синтаксису (треба знати, як передати фігури синтаксису, використовуючи відповідні стилістичні прийоми та структури в перекладі), вибір ритму (перекладач може обирати ритмічні конструкції, щоб передати стиль та емоційну інтонацію оригіналу), врахування акцентів (перекладач повинен розуміти, де в оригіналі розміщені акценти, і спрямовувати увагу на ті ж елементи у перекладі), інтерпретація звертань та риторичних питань (треба інтерпретувати звертання та риторичні питання таким чином, щоб

вони відтворювали виразність та стиль оригіналу).

Стратегії перекладу враховують культурні відмінності, що можуть впливати на тлумачення та розуміння тексту. Важливо враховувати контекст і вибирати стратегії, які краще адаптують текст до цільової культури. Застосування конкретних стратегій полегшує процес перекладу та дозволяє оптимізувати використання часу та ресурсів. Відповідні стратегії допомагають уникнути зайвого затримання та покращити продуктивність. Дотримання стратегій сприяє підвищенню якості перекладу. Це означає, що переклад не лише буде лінгвістично коректним, а й відобразить всі нюанси та відтінки оригіналу.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СТИЛІСТИЧНИХ ФУНКЦІЙ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ДЖОНА ФАУЛЗА «КОЛЕКЦІОНЕР»

2.1. Основи стилістичних засобів у художніх текстах на прикладі роману Джона Фаулза «Колекціонер»

Кожний твір має свою структурну організацію, яка передбачена художником та його творчим завданням. Аналіз твору допомагає виявити особливості твору, які впливають на його сприйняття та інтерпретацію.

Засновником поняття тексту був Ролан Барт, який зазначав, що текст є виразним, а отже, фіксованим у певних знаках [46]. У літературі, ця виразність найбільше проявляється у вираженні тексту природною мовою. У контексті художньої літератури важливою є здатність тексту передавати не лише повідомлення, але й створювати емоційну та естетичну виразність. Ця виразність стає можливою завдяки засобам мови та синтаксичним конструкціям, які використовує автор.

Текст завжди є відмежованим, оскільки має свою внутрішню структуру та цільову аудиторію. Таким чином, текст завжди слугує певній культурній функції та має передавати конкретне значення. Словесний матеріал може бути ідентифікованим читачем на основі набору таких ознак, як-от мовний стиль, структура, вживані терміни, тощо. Передача ознаки іншого тексту є важливим засобом створення нових значень та відображення різних культурних контекстів.

Автор художнього твору виражає свої думки через образи, які впливають на емоції читача і спонукають його до роздумів над важливими питаннями. Однак інколи письменник не висловлює свою позицію або своє ставлення до поданого матеріалу відкрито. Тому для повного розуміння задуму автора необхідно ретельно досліджувати не тільки те, що саме висловлено в тексті, але і як це висловлено. Перед тим, як перекладати

важливо вивчити, наприклад, структуру речень, контекст, спосіб побудови фраз тощо.

Отже, аналіз художнього твору, включаючи визначення його стилю, стає необхідним етапом для глибокого розуміння тексту, а особливо його перекладу. На основі цього висновку здійснюємо художній аналіз твору «Колекціонер» Джона Фаулза.

«Колекціонер» – роман Джона Фаулза, який був виданий у 1963 році. Пояснюючи свої мотиви для написання цього твору, автор зазначав, що у ХХ столітті суспільство нерідко розглядає життя через призму боротьби між невеликою кількістю осіб (Небагатьма) і більшістю (Масою), або «Ними» та «Нами» [1]. Головною метою роману була спроба проаналізувати цю ворожнечу та її наслідки у формі притчі.

За композиційними та стильовими особливостями, а також за філософсько-ідейною спрямованістю ми визначаємо даний твір як філософський та психологічний роман з реалістичними та гротескними рисами, який вивчає протистояння між масовим суспільством та масовою культурою. Роман розглядає наслідки опору та співіснування споживацько-утилітарного, масового та високоінтелектуального світоглядів, а також вірус гордощів та пихи стосовно власного антиподу.

Це твір, що розповідає про життя і стосунки двох головних персонажів, Фредеріка Клегга і Міранди Грей, зовсім різних за соціальним статусом та характером. Фредерік – клерк із середнього класу, а Міранда – молода мисткиня, яка мріє про власну художню кар'єру. Після виграшу значної суми грошей, невеликий службовець Клегг, який обмежувався мріями про нові експонати для своєї колекції метеликів та таємну прив'язаність до обдарованої сусідської художниці, здобув несподіване відчуття свободи бути кимось іншим. Хоча він і вирізняється серед інших маленьких людей, він не прагне піднятися над матеріальним світом для реалізації своїх мрій. Замість цього він залишається під впливом масової культури і несвідомо виражає свій протест проти неї.

Аналогічно ідея бунту, яка теж лише мало усвідомлюється, визначає поведінку та амбіції студентки-художниці Міранди Грей. Зміни в її світосприйнятті та самопізнанні розкриваються через записи в її щоденнику, які відображають події у підземеллі, а також її спогади та роздуми про минуле, друзів та події.

Історія набуває розвитку, коли у Фредеріка з'являється патологічне прагнення до Міранди, відвідуючи її виставки та збираючи різні артефакти, пов'язані з нею. Він стає колекціонером, який намагається «володіти» Мірандою, переконуючи себе, що це виконується заради високих мистецьких цілей.

Проблематика роману полягає в розкритті теми влади, володіння і контролю. Фредерік убачає в Міранді об'єкт своєї колекції, а не незалежну особистість. Ця ситуація викликає конфлікт між бажанням володіти та реальною свободою Міранди. Джон Фаулз саме досліджує теми соціальних відмінностей та психологічної маніпуляції. Історія роману розвивається через протистояння Фредеріка і Міранди, які представляють два різних світи – світ середнього класу та богемний.

«Колекціонер» є роздумом про природу, межі людської влади та контролю. Роман розглядає психологічні аспекти стосунків, ставлячи читача перед питаннями про моральність та етику.

Даний твір вирізняється багатством стилістичних та синтаксичних рішень, які допомагають автору передати глибокі емоції і конфлікти персонажів. Розглянемо кілька ключових аспектів цього твору:

1. Структура та композиція. Твір складається з двох частин. Перший розділ представляє щоденникові записи Клегга, а другий – щоденник Міранди. У першому розділі описано дії викрадача та викраденої, колекціонера та експоната, а також взаємодію представника Маси та представниці Обраних. Ці частини відрізняються стилістикою і вираженням емоцій. Однак головні герої є двома аспектами однієї правди про існування людини в ХХ столітті. Джон Фаулз успішно передав манеру висловлювання

та спосіб мислення Клегга, який закохався в Міранду навіть після її викрадення. Пізніше між ними виникає філософська боротьба, в якій зіштовхуються два світогляди: масового суспільства та високоінтелектуального. Записи Міранди у своєму щоденнику відображають інший спосіб мислення та сприйняття світу. Обидва щоденники об'єднує не лише їхні щирі та сповідальні відомості, але й той факт, що автори перебувають під впливом ілюзій щодо своєї унікальності та одночасно відчують себе обмеженими. Ця особлива структура дозволяє читачеві бачити історію з різних точок зору та отримати інсайти в психологію обох персонажів.

2. Стиль письма. Дж. Фаулз використовує яскравий стиль, сповнений виразності та сарказму. Автор уміло змінює стиль письма залежно від того, хто розповідає. Перший розділ, від імені Фредеріка, характеризується розміреним, але іноді трохи іронічним тоном, тоді як розділ, що розповідається від імені Міранди, більше наповнений емоціями та драмою.

3. Синтаксис та ритм. Дж. Фаулз використовує різні види речень та синтаксичні фігури для підсилення настрою.

4. Символіка та образи. «Колекціонер» містить численні символи і образи, які допомагають розкрити тему побажання володіти і контролювати інших. Лілеї та метелики стають ключовими символами, представляючи красу та вільну природу, що Фредерік намагається зберегти у Міранди, якою він володіє.

5. Конфлікт та теми. Роман порушує теми влади, сексуального об'єкту, психологічної маніпуляції та соціальних відмінностей. Ці теми розглядаються крізь призму конфлікту між Фредеріком і Мірандою.

6. Інтертекстуальність. Не менш важливим аспектом роману є його інтертекстуальність. Клегг, який намагається імітувати реальне життя, та Міранда, яка намагається уникнути цієї імітації, стикаються зі збільшенням реалізму завдяки прямим посиланням на «Бурю» Шекспіра. Клегг бажає, щоб

Міранда зверталася до нього не як до Фредеріка, а як до Фердинанда, в той час як Міранда вважає, що він повинен називати її Калібан. Приховуючи свої справжні обличчя (Клегг уявляє себе багатим, хоча це не завжди відповідає дійсності, а Міранда стає жертвою обставин та спотворених почуттів), герої потрапляють в істинний лабіринт випробувань і розкривають співіснування високоінтелектуальних та банальних аспектів, драматичного та простого. Це відкриття змушує їх переосмислити своє сприйняття світу та свою соціальну ворожнечу. Руйнування через інтертекстуальні паралелі здається ще більш руйнівним і стрімким: Фердинанд Клегг і Калібан Клегг – дві різних полюси одного Я. Клегг прагне підкорити собі світ, і це є найстрашнішим відкриттям для Міранди, яка виступає проти насильницької зміни її сприйняття світу та штучного пробудження найглибших почуттів, таких як кохання.

Таким чином, виділяємо головні стилістичні аспекти твору Джона Фаулза «Колекціонер», які будуть впливати на переклад:

1. Монологічний стиль. Велика частина роману складається із записів персонажів, особливо Клегга. Це може створити труднощі під час перекладу, оскільки перекладач повинен передати індивідуальний стиль і мову кожного героя.

2. Внутрішні монологи. Роман містить внутрішні монологи персонажів, у яких вони розмірковують і висловлюють свої думки та почуття. Перекладач повинен передати емоції та стиль цих внутрішніх монологів.

3. Інтертекстуальні посилання. Дж. Фаулз використовує численні літературні та культурні посилання у романі. Перекладач повинен бути знайомий із цими посиланнями та здатен передати їхні конотації.

4. Символіка та образи. Роман містить численні символи та образи, як-от колекціонування метеликів. Перекладачеві слід зберегти символічну цінність цих образів.

5. Синтаксичні конструкції. В романі використовуються різні синтаксичні конструкції, включаючи складні речення та образну мову.

Наприклад, «The stars shone above them like lights in a night forest, where every spark is a dream that blooms in the dark» (Зорі сяяли над ними, наче вогники у нічному лісі, де кожна іскра - це мрія, яка розцвітає у темряві); «Her eyes were like two deep karst lakes, where the mysterious sources of life brought to the surface the most valuable treasures» (Її очі були як два глибоких карстових озера, де таємничі джерела життя витягли на поверхню найцінніші скарби) [64].

6. Діалекти і лексика. Деякі персонажі використовують специфічну лексику або діалекти. Фредерік Клегг вживає лексику, яка відображає його приземленість та недбале ставлення до мови, як-от «*litluns*» (діти) та «*aunty*» (тітка). Міранда походить з північної Англії, і її діалект інколи відчувається у її мові. Це виявляється у використанні слів, таких як «*thou*» (ти), «*thy*» (твій), що вказують на її походження. В романі можна знайти архаїчні вирази та слова, такі як «*thee*» (тебе), «*thine*» (твій), «*thyself*» (сам), які відображають відчуття старовинності та ретроспективності у мові персонажів та настрої твору. Також автор використовує специфічні терміни та вирази, пов'язані з психологією і психічним станом персонажів: «*dissociation*» (дисоціація), «*obsession*» (обсесія) та інші, що відображають тему та психологічний фон роману.

7. Тон та настрій. Роман має дуже особливий тон і настрій, які повинен передати перекладач, щоб зберегти психологічну напругу та суспільну критику твору.

Наступним не менш важливим пунктом для перекладача є переклад стилістичних функцій, який може бути викликаний бажанням зберегти ефективність виразу та передати українському читачеві той самий емоційний заряд, що і в оригіналі. Основні типи стилістичні функції синтаксичних зв'язків в англійському реченні [58]:

1. Поширення (розгортання) ідеї. Використовується для розширення ідеї або створення образного зображення: *The mountain, tall and majestic, stood against the blue sky.*

2. Порівняння. Встановлює аналогії між різними об'єктами або явищами: *She ran as fast as the wind.*
3. Контраст (протиставлення). Використовується для виділення суперечливостей або різниці: *The room was bright, but his mood was dark.*
4. Часовий порядок (послідовність в часі). Встановлює послідовність подій у часі: *She woke up, brushed her teeth, and went to work.*
5. Умова (умовний зв'язок). Вказує на умови, за яких може статися подія: *If it rains, we will stay indoors.*
6. Причина та наслідок. Вказує на причинно-наслідкові зв'язки: *He studied hard; therefore, he passed the exam.*
7. Мета (цільовий зв'язок). Вказує на мету або ціль події: *She went to the store to buy groceries.*
8. Опис. Використовується для надання деталей чи характеристик об'єкту: *The house, old and dilapidated, needed urgent repairs.*
9. Узагальнення. Загальний висновок або класифікація об'єктів: *Birds, such as eagles and falcons, are predators.*
10. Логічне обґрунтування. Вказує на логічні зв'язки між ідеями: *Since it's a holiday, the office is closed.*

Нижче наведено кілька прикладів, які можуть ілюструвати переклад стилістичних функцій з англійської на українську у романі «Колекціонер»:

1. «It was not my fault that she was deaf-mute. It was not my fault that I looked for some kind of answer and I found something that changed the whole course of my life». – «Це не було моєю провиною, що вона була глухо-німа. Це не було моєю провиною, що я шукав якоїсь відповіді і знайшов щось, що змінило весь хід мого життя». У цьому прикладі використовуються аналогічні вирази, щоб передати авторський стиль та виразність оригіналу.
2. «His laughter made me feel good. It's strange how I still feel he's laughing with me. You know how it is when you get to know someone well». – «Його сміх робив мені добре. Дивно, як я все ще відчуваю, що він сміється разом зі мною. Ти знаєш, як це, коли ти добре знаєш когось». Під час

перекладу використовується схожий тон та інтонація, щоб зберегти емоційність та атмосферу оригіналу.

Зважте, що переклад стилістичних функцій часто вимагає творчого підходу, оскільки завдання полягає не лише у передачі смислу, а й у відтворенні відчуттів та настрою, які створює автор.

2.2. Переклад та специфіка стилістичних засобів синтаксичних зв'язків у романі «Колекціонер»

Розповідь у романі «Колекціонер» відбувається від першої особи двох абсолютно протилежних героїв: Фредеріка (частина 1) і Міранди (частина 2), яка є втіленням постмодернізму. Цей твір дозволяє читачам поглянути на таку неоднозначну ситуацію з двох боків.

Джон Фаулз використовував словникові характеристики людей з різних класів, щоб порівняти двох головних героїв, Клегга та Міранду, які не тільки мають різний соціальний статус, але й мають різні світогляди та ставлення до людей. Словниковий запас Фредеріка не відрізняється виразністю й оригінальністю. Багато разів героєві не вистачає слів, щоб описати характеристики Міранди, що підтверджує техніку ономатопеї, перерахування: тому він намагається знайти правильні слова, які передадуть читачеві ту чи іншу схожість. Метафоричне порівняння є чи не єдиним доступним засобом відтворення емоцій і почуттів Фредеріка, а також дає йому можливість детально передати читачеві портрет Міранди, описуючи особливості її образу. Тому для перекладача важливо передати просторову мову Клегга, адже це характеристика героя і те, як його бачить і зображує автор. Автор надає кожному персонажу унікальну мову, яка є відображенням особистого стилю письменника-постмодерніста Джона Фаулза.

Тож, на нашу думку, перекладач повинен звертати велику увагу на мову героїв твору для кращого розуміння образів, манери письма автора, що

служує запорукою успішного перекладу.

Розглянемо переклад синтаксичних та стилістичних аспектів у романі «Колекціонер»:

«He knew that he must be methodical and patient, and he was both, though excitement at times made him a little breathless». [63] – «Він знав, що мусить бути методичним та терплячим, і був обома, хоча іноді збудження робило його трохи запамороченим».

У цьому реченні підрядним є сполучення «що мусить бути методичним та терплячим», яке вводиться сполучником «що» та виражає певну інформацію про те, що головний підмет «він» знає про свої вимоги до себе, а саме про необхідність бути методичним та терплячим. Головне речення – «Він був обома, хоча іноді збудження робило його трохи запамороченим» – містить присудок та підмет. Основна стилістична функція цього речення є опис. Використовується для характеристики героя.

«He was bored and restless, but at least he had made up his mind. He would take her today». [63] – «Він нудився та був неспокійним, але принаймні він вирішив. Він забере її сьогодні».

Це сурядне речення, оскільки містить дві прості речення, які мають однакову синтаксичну та граматичну структуру та з'єднані за допомогою сполучника «but». Перше речення висловлює думку про стан головного героя, а друге – про його рішення. Обидва речення можна використовувати окремо одне від одного без втрати значення. У реченні використане логічне обґрунтування, що вказує на логічні зв'язки між думкою та рішенням.

«She wouldn't speak again at lunch. I cooked the lunch in the outer cellar and took it in. But hardly any of it was eaten. She tried to bluff her way out again, cold as ice she was, but I was not having any» [63]. – «І за обідом вона теж не говорила. Я приготував його в зовнішньому підвалі і приніс їй. Але вона майже не їла. Вона знову намагалася залякати мене, щоб я її відпустив, але мене це не влаштовувало».

Зазначений фрагмент має сурядний зв'язок, оскільки в ньому подано

два рівноправних речення, які не залежать одне від одного і мають об'єднуючий координаційний зв'язок. Тобто обидва речення виражають окремі ідеї, і вони розташовані поруч одне з одним без підрядного зв'язку. Основна стилістична функція цих речень – мета (цільовий зв'язок). Вказує на ціль поведінки персонажу.

Поведінка Міранди порівнюється з Бінгом, оскільки вона холодна і мовчазна до Фредеріка. Як бачимо, в українському перекладі це порівняння втрачено. Крім того перекладач інтерпретував ідіому «bluff somebodys way out» як «залякувати», хоча це не зовсім доречний переклад, оскільки ця ідіома стосується людини, яка вдає, що знає, що вона робить, щоб отримати те, що вона хоче. Або вона хотіла.

«Only once, before she came to be my guest here, did I have the privilege to see her with it loose, and it took my breath away it was so beautiful, like a mermaid» [63]. – «Лише один раз до того, як вона стала моєю гостею, я мав щастя бачити цю косу розпущеною – мені просто подих перехопило, така вона була прекрасна, неначе русалка».

Даний фрагмент тексту складається з одного головного речення, яке містить сурядний зв'язок. У цьому реченні об'єднані два різні об'єкта і порівняння. Основна стилістична функція цього речення – опис.

«What I decided was I would let her come up ungagged and untied just this once, I would take the risk but watch her like a knife and I would have the chloroform and CTC handy, just in case trouble blew up» [63]. – «Я вирішив, що цього разу зроблю виняток і поведу її нагору без кляпа і з розв'язаними руками, ризикну, але пильнуватиму її, а хлороформ і тетрахлорметан матиму напохваті на випадок чого».

Даний фрагмент тексту містить підрядний зв'язок. Конкретно, це складнопідрядне речення, де основне речення «I would let her come up ungagged and untied just this once, I would take the risk», поєднане з підрядними частинами «but watch her like a knife» та «and I would have the chloroform and CTC handy, just in case trouble blew up». Основна стилістична

функція – умова або умовний зв'язок, який вказує на умови, за яких може статися подія.

Тут Фредерік знову ризикує, дозволяючи Міранді піднятися нагору з вільними руками та відкритим ротом, але він не довіряє їй і переслідує її в обох напрямках, порівнюючи свою пильність із гострим ножем. Це порівняння з предметами навколо Клегга, які є частиною його простого світу.

«She'd taken her blue jumper off, she stood there in a dark green tartan dress, like a schoolgirl tunic, with a white blouse open at the throat» [63]. – «Вона тепер була без синього джемпера, у темно-зеленому сарафані з шотландки, схожому на шкільну форму, під яким була розстібнута біля горла біла блузка».

Даний фрагмент тексту містить сурядний зв'язок. Він описує дві дії, які відбуваються одночасно або послідовно. У даному випадку, дві події описані поруч: «She'd taken her blue jumper off» (вона зняла светр) та «she stood there in a dark green tartan dress, like a schoolgirl tunic, with a white blouse open at the throat» (вона стояла в темно-зеленій сукні в клітинку, схожій на шкільну туніку, з білою блузкою відкритою на горлі). Основна стилістична функція цього речення – опис.

Фредерік ще раз описує зовнішність Міранди, порівнюючи її одяг (об'єкт порівняння) з її шкільною формою (об'єкт порівняння), підкреслюючи схожість своєї заручниці з милою і беззахисною школяркою.

«I could sit there all night watching her, just the shape of her head and the way the hair fell from it with a special curve, so graceful it was, like the shape of a swallowtail...» [63] – «Я міг би цілу ніч сидіти й дивитися на неї, просто бачити форму її голови, волосся, яке спадало особливим вигином, таким вишуканим, як форма махаона...»

Цей фрагмент тексту містить сурядний зв'язок. Він описує дії або стани, які відбуваються одночасно, у даному випадку, спостереження та опис образу жінки. Також, основна стилістична функція цього речення – опис.

Фредерік знову намагається донести до читача образ Міранди, дивним

чином порівнюючи її волосся (об'єкт порівняння) з ластівчиним хвостом, вуаллю та хмарами (об'єкт порівняння).

«Seeing her always made me feel like I was catching a rarity, going up to it very careful, heart-in-mouth as they say» [63]. – «Коли я її бачив, то почувався, немовби ловлю якийсь рідкісний екземпляр».

Цей фрагмент тексту також містить сурядний зв'язок. Він описує почуття автора, які виникають під час зустрічі з жінкою.

Тут Колекціонер, якому ще належить здійснити свій зловісний план, порівнює відчуття від стеження за Мірандою з відчуттям захоплення потрібного рідкісного екземпляра. Подібні зіставлення повторюються в історії Фредеріка. В українському перекладі порівняння збережено.

«Well, then there was the bit in the local paper about the scholarship she'd won and how clever she was, and her name as beautiful as herself, Miranda» [63]. – «Ну і ще одного разу в місцевій газеті написали про те, що вона виграла стипендію, і про те, яка вона розумна, і її ім'я виявилось таким самим прекрасним як і вона, Міранда».

Це речення також містить сурядний зв'язок, стилістична функція – причина та наслідок.

Тут в описі знову згадуються привабливість зовнішності Міранди та її ім'я. В українському перекладі, авторське порівняння Клегга та зовнішності Міранди з красою її імені передається буквально, як у оригіналі. Хоча автором цього порівняння є Фаулз, який використовує персонажа Клегга для вираження своєї спостережливості.

«She was just the same; she had a light way of walking and she always wore flat heels so she did not have that mince like most girls. She did not think at all about the men when she moved. Like a bird» [63]. – «Вона була така сама, з тією самою легкою ходою; вона завжди носила взуття без підборів і не дріботіла, як більшість дівчат. Коли вона рухалася, вона взагалі не думала про чоловіків. Як пташка».

У даному фрагменті тексту відсутні явні сурядні чи підрядні зв'язки. Це

простий опис руху і зовнішності Міранди. Стилістична функція першого речення – опис, друге і третє містить порівняння.

У цьому контексті Фредерік спершу порівнює легку ходу Міранди з легким шелестом інших дівчат, що чітко відображає негативне ставлення Клегга до інших, а також його маніакальне обожнювання буквально кожного руху своєї жертви. Друге порівняння стосується співставлення Міранди з пташкою. Це порівняння допомагає передати читачу враження, яке дівчина справляє на Клегга, наголошуючи на легкості і невимушеності її рухів, що асоціюються з птахом.

«She did not look once at me, but I watched the back of her head and her hair in a long pigtail. It was very pale, silky, like Burnet cocoons» [63]. – «Вона жодного разу не поглянула на мене, але я бачив її спину та довгу косу. Коса була дуже світла, шовкова, наче кокон строкатки».

Даний фрагмент тексту містить два окремі речення, що розташовані поруч. Вони не мають виразних сурядних або підрядних зв'язків. Головна стилістична функція – опис.

Спостереження Фредеріка мають виразний суб'єкт (волосся Міранди та її хвіст) і об'єкт порівняння (кокони шовкопряда). Протягом усього твору помітно підсилену увагу Фредеріка до волосся героїні. Ця увага свідчить про його патологічне захоплення жертвою, нездоровий потяг та одержимість.

«She did not make a sound, she seemed so surprised, I got the pad I'd been holding in my pocket right across her mouth and nose, I caught her to me, I could smell the fumes, she struggled like the dickens, but she was not strong, smaller even than I'd thought» [63]. – «Вона не видала жодного звуку, настільки була здивована, а я притулив тампон, який заготував у кишені, до її рота і носа, притиснув її до себе, я відчував запах випарів, вона виривалась як навіжена, але не була дуже сильною, вона виявилась навіть меншою, ніж мені здавалося».

Зазначений фрагмент є складним реченням з однією головною та декількома підрядними частинами. В основній частині, "I caught her to me"

автор описує головну дію. У решті фрази наведено подробиці цієї дії, що розширює опис. Стилiстична функція, яку виконує речення, – логiчне обґрунтування.

Фредерік використовує порівняння, описуючи Міранду як чортеня, яке має велике бажання вирватися з його обіймів і демонструє безтолковий спротив. Але не дивлячись на її спроби, вона виявляється надто слабкою. Крім того Фредерік використовує порівняння «smaller than», порівнюючи очікувану силу своєї жертви з її фактичною вразливістю та безсиллям. Ці образи тішать Фредеріка і підсилюють його переконання в тому, що він здобув контроль над Мірандою.

Обмеженість і духовна бідність Калибана відзначається в нашому спостереженні, незважаючи на присутність деяких позитивних якостей. Він сприймає красу тільки зовнішньо і не цікавиться її суттю. Внутрішня порожнеча, неспроможність висловлювати свої думки створюють перешкоди для спілкування між Фредеріком Клегом і Мірандою.

Мова Клега є стандартною і простою. Він використовує прості речення, полісиндетон (фігура, при якій багато однорідних членів речення зв'язуються однаковим сполучником, часто «and»), рідко вдається до складних конструкцій та обмежує вживання складнопідрядних речень. У результаті ця мова виглядає нудною, простою і нецікавою, нагадуючи потік думок:

«What thought I would do was drive home and see if she was worse and if she was I'd drive her into the hospital and then I'd have to run away and leave the country or something» [63] - «То я подумав, що з'їжджу додому, і подивлюся, як там вона, і якщо їй гірше, то повезу її до лікарні, назву вигадане ім'я, і мені доведеться втікати за кордон чи що...».

Міранда – абсолютна протилежність Клега, її характер характеризується складністю, багатогранністю та креативною природою. Джон Фаулз показує розвиток Міранди в динаміці, ускладнюючи її образ і дозволяючи читачам спостерігати за внутрішнім розвитком головної героїні. І навіть її зовнішній вигляд відображає внутрішній стан. Міранда не може

увияти себе поза мистецтвом, живописом, скульптурою і намагається розуміти навколишній світ та аналізувати своє місце в ньому через ці засоби:

«... It was the music. There was one towards the end that was very slow, very sad, very simple, but beautiful beyond words. It was so beautiful there in the moonlight. Moon music, so silvery, so far, so noble. ... » [63]. - «Одна з них, наприкінці платівки, була дуже повільна, дуже проста, дуже печальна, але така гарна, що не описати, не намалювати, тільки музикою передати можна, прекрасною музикою при місяці. Місячна музика, така срібна, далека, шляхетна».

Отже, один із ключових методів, яким Джон Фаулз досягає виразності у своїх романах, полягає у використанні образних прийомів, відомих як тропи. Троп — це мовний прийом, при якому слово вживається в двох змістових площинах: прямій та переносній. Відношення між цими двома значеннями базується на різних принципах, таких як подібність, протилежність або суміжність, і саме це призводить до формування різних видів тропів. Образні прийоми в романах Джона Фаулза виступають як лінгвістичне втілення образності. Серед цих прийомів можна виділити всі види метафор, епітетів і образних порівнянь. Це поєднання впливає зі спільності у структурі, значенні та функціонуванні цих елементів, а також на основі спільних когнітивних процесів, що лежать в їх основі.

У Джона Фаулза алюзивні антропоніми і топоніми часто використовуються як структурно-семантичні складові синтаксичних конструкцій. Особливо відзначаються алюзивні епітети та порівняння, антономазійні епітети, які мають великий потенціал для ущільнення змісту та формування насичених образів. Крім того вони взаємодіють із словесним виразом роману і іншими видами мистецтва, що відображається у їхній інтертекстуальності та інтермедіальності.

Виділяємо наступні стилістичні функції основних типів синтаксичних зв'язків, що були розглянуті у фрагментах твору:

1. Порівняння. Встановлює аналогії між різними об'єктами або

явищами.

2. Умова (умовний зв'язок). Вказує на умови, за яких може відбутися подія.

3. Причина та наслідок. Вказує на причинно-наслідкові зв'язки.

4. Мета (цільовий зв'язок). Вказує на мету або ціль події.

5. Опис. Використовується для надання деталей чи характеристик об'єкту.

6. Логічне обґрунтування. Вказує на логічні зв'язки між ідеями.

РОЗДІЛ 3

ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТАХ

3.1. Стилiстичнi засоби i функцiї у публiцистичних текстах

Текст новини має бути легким для сприйняття широким колом читачів, тобто в ньому повинні бути використані прості граматичні конструкції. Граматика у публіцистичному стилі має певний вплив від розмовного та художнього стилів. Отже, новина може містити розмовну мову, але при цьому відрізнятися більш правильними граматичними структурами та завершеними конструкціями. Відмінність публіцистики від наукового та офіційно-ділового стилів полягає в коротких реченнях та відсутності складних конструкцій.

Виразність в публіцистичному стилі проявляється у виборі певних граматичних структур для конкретної ситуації. Автор може використовувати граматичні засоби, щоб висловити свою точку зору: чи то спокій, чи збудженість, зацікавленість або об'єктивність, ясність чи образність. Усе це помітно у виборі автором форм речень, порядку слів, зв'язку слів, словосполучень, речень і абзаців.

У синтаксисі публіцистики переважає динаміка, яка виражається через використання номінативних речень та коротких односкладних і двоскладних речень. Зазвичай використовується форма теперішнього часу з численними дієслівними присудками. Крім того зустрічаються складні синтаксичні конструкції з різними видами сурядних та підрядних зв'язків. Часто в новинах використовується теперішній час, щоб створити враження, що описана подія відбувається в даний момент. Також можуть вживатися декілька часових форм, такі як теперішній та минулий часи. Минулий час характерний для опису минулих подій і порівнянь, коментування та констатації певних фактів. Довгі речення з численними сурядними та

підрядними зв'язками надають текстам новин емоційності і підсилюють їхню динаміку, що дозволяє надавати більш детальний опис і характеристику подій.

Для об'єктивного подання інформації, автор може використовувати цитати, пряму і непряму мову або діалог. Пряма мова передає слова в дослівному форматі, в той час як непряма мова використовується для відтворення смислу висловлювань, але не в дослівному вигляді. У німецькій мові для цього часто використовується придаткові речення, при цьому лапки та кома не використовуються.

Питальні речення та риторичні запитання слугують як синтаксичний засіб для вираження авторської позиції та концентрації уваги читача на головному змісті. Питальні речення часто зустрічаються в заголовках статей, щоб активізувати увагу читача та надати інформації емоційний відтінок.

Ще одним синтаксичним засобом є інверсія, яку автор може використовувати для вираження емоційного забарвлення висловлювань. Інверсія полягає в зміні звичайного порядку слів у реченні, і вона може виділяти конкретне висловлювання в тексті.

Тексти новин відрізняються тим, що вони зазвичай мають граматично правильну та структуровану форму, але іноді можуть містити еліпсиси, тобто опущені структурні елементи або компоненти висловлювання.

Отже, особливості граматики полягають у використанні теперішнього та минулого часів, використання прямої та непрямої мови, інверсії, а також використання еліпсисів у заголовках новин.

При перекладі текстів новин слід приділяти особливу увагу джерелу інформації, а також одержувачам інформації, яким призначено цей текст. На нашу думку, необхідно враховувати їхні знання, особливості сприйняття та інші аспекти міжмовної комунікації, які можуть впливати на результат перекладу. Тож головним завданням при перекладі є досягнення адекватності, а це передбачає використання різних перекладацьких трансформацій для максимально точного відтворення інформації, яку містить

оригінальний текст.

Переклад стилістичних зв'язків у публіцистичних текстах – це важливе завдання для збереження смислу, стилю та ефективності оригінального тексту під час перекладу. Необхідно розуміти стильові особливості оригіналу, щоб коректно відтворювати їх у перекладі. Ми виділили наступні основи перекладу стилістичних зв'язків у публіцистичних текстах:

1. Розуміння стильового реєстру. Перекладач повинен розуміти, до якого стильового реєстру належить оригінальний текст. Це може бути формальний, неформальний, офіційний, науковий, розмовний тощо. Реєстр впливає на вибір лексики, синтаксичних засобів та тону тексту: «The company's annual report outlined its financial performance for the fiscal year». – «Річний звіт компанії визначив її фінансові показники за фінансовий рік».

2. Вибір адекватних еквівалентів. Перекладач повинен обирати слова та вирази, які мають схожий стильовий відтінок, що відповідає стильовому реєстру оригіналу. Наприклад, формальний текст повинен бути перекладений формально, а розмовний текст – у неофіційному стилі: «We've got loads of great deals, so don't miss out!» – «Ми маємо безліч вигідних пропозицій, тож не пропустіть!»

3. Збереження інтонації. Перекладачеві слід зберегти стильові інтонації та настрої оригінального тексту. Наприклад, якщо оригінальний текст має емоційний тон, то переклад також повинен передавати цю емоційність: «The heartwarming story brought tears to my eyes» – «Ця зворушлива історія принесла сльози у мої очі». Тут буквальный переклад недоречний!

4. Відтворення образності. Якщо в оригіналі використано образи, метафори або аналогії, перекладач повинен знайти аналогічні засоби в перекладі для збереження образності тексту: «Their profits soared to new heights» – «Їх прибуток піднявся на нові висоти».

5. Співвідношення між структурою та змістом. Перекладач повинен враховувати внутрішню структуру оригінального тексту та її відтворення в

перекладі. Це охоплює логічний хід аргументації, послідовність ідеї та взаємозв'язки між частинами тексту: «First, let's examine the causes. Then, we'll discuss the solutions» - «Спочатку розглянемо причини. Потім ми обговоримо рішення».

6. Переклад структурних елементів. Деякі структурні елементи, такі як заголовки, підзаголовки, списки, абзаци тощо, також мають стильовий відтінок: «Benefits of the product» - «Переваги продукту». Перекладач повинен відтворювати ці структурні елементи відповідно до стильових очікувань.

7. Відтворення емоційного навантаження. Якщо текст містить емоційне навантаження, перекладачеві слід передати ту саму емоційність у перекладі: «The scandal infuriated the public» - «Скандал розлютив громаду».

8. Редагування та перегляд. Після завершення перекладу важливо відредагувати та переглянути текст з метою виправлення можливих стильових помилок та недоліків: «The article was published with multiple errors» - «Стаття була опублікована з численними помилками».

Переклад стилістичних зв'язків в публіцистичних текстах вимагає не лише мовних навичок, але й розуміння стильових особливостей тексту та його цільової аудиторії. Це допомагає створити переклад, який буде відповідати комунікативним цілям та передавати сенс оригіналу.

Під час перекладу політичних новин важливо застосовувати перекладацькі трансформації. Перекладач повинен враховувати цільову аудиторію і, можливо, прибрати інформацію, яка не є важливою для неї. Також переклад має бути доступним, з використанням легкої мови, наближеної до розмовної, та варто уникати складних граматичних структур. Основне завдання новин – передача інформації, тому текст не повинен бути прикрашений або містити помилки, слід зберегти вигляд оригінального тексту.

3.2. Характеристика перекладу синтаксичних зв'язків зі статтей CBS News

У мові ЗМІ часто використовується емоційно-виразна лексика, і її словник постійно розширюється завдяки введенню нових слів, фраз і розмовної мови. Цей розвиток лексики обумовлений впливом глобалізації, міжкультурної взаємодії, впровадженням нових технологій і процесом мовної еволюції.

Розглянемо синтаксичні зв'язки з уривка публіцистичного тексту:

«Meraas bills it as 'the address of choice for home owners keen to enjoy the luxury of their own private beach on an island replete with great sea views and vistas of Dubai's impressive skyline». [56] - «Мераас називає це «адресою вибору для власників будинків, які бажають насолоджуватися розкішшю власного приватного пляжу на острові, де відкривається чудовий вид на море та вражаючий горизонт Дубая».

Це складне речення, де головна частина включає в себе підрядне речення Meraas bills it as...

«We don't know for certain, but there are some studies that show there are differences in our brain chemistry," explained Dr. Jessica Cici, M Health Fairview Child Psychiatrist.». [64] - «Ми не знаємо напевно, але є деякі дослідження, які показують, що хімічні процеси нашого мозку відрізняються», – пояснила доктор Джессіка Січі, дитячий психіатр M Health Fairview».

Це складне речення, що містить два підрядних: «but there are some studies» (але є деякі дослідження) та «that show there are differences in our brain chemistry» (які показують, що є відмінності в хімії нашого мозку).

Переклад публіцистичних текстів вимагає точного відтворення синтаксичних зв'язків і структури речень, оскільки вони мають на меті відтворення точної інформації та аргументації. До особливостей перекладу з англійської мови українською належать: слововживання, вживання відносних займенників, вживання часток та сполучників, стиль та тон тексту.

Політичні новини часто відзначаються високою інформаційною насиченістю, включаючи використання загальноживаних та авторських скорочень, таких як абрєвіатури «CEO», «U.K.», «Dr.», «LAPD».

Усі наведені скорочення мають стійкі відповідники в українській мові. CEO – генеральний директор, U.K. – Великобританія, Dr. – доктор, LAPD – поліція Лос-Анджелеса:

«We don't know for certain, but there are some studies that show there are differences in our brain chemistry, explained Dr. Jessica Cici, M Health Fairview Child Psychiatrist» [64] - «Ми не знаємо напевно, але є деякі дослідження, які показують, що існують відмінності в хімії нашого мозку», – пояснила доктор Джессіка Чічі, дитячий психіатр M Health Fairview.

«The seller, Umar Kamani, founded and until recently served as the CEO of PrettyLittleThing, a fast-fashion retail business based in the U.K.». [56] - «Продавець, Умар Камані, заснував і донедавна обіймав посаду генерального директора компанії PrettyLittleThing, що займається роздрібною торгівлею модним одягом у Великобританії».

«It's been a year since billionaire Elon Musk walked into Twitter's San Francisco headquarters with a white bathroom sink and a grin, and, as its new owner, fired its CEO and other top executives as the first step in transforming the social media platform». [65] - «Минув рік відтоді, як мільярдер Ілон Маск увійшов до штаб-квартири Twitter у Сан-Франциско з білою раковиною у ванній кімнаті та усмішкою і, як новий власник, звільнив генерального директора та інших топ-менеджерів, що стало першим кроком у трансформації платформи соціальних мереж».

«Perry was found deceased at a home in the Pacific Palisades area of Los Angeles after police responded to a 911 call for a water rescue Saturday afternoon, an LAPD watch commander confirmed to CBS Los Angeles station KCAL News. Perry's death was first reported by TMZ». [67] - «Перрі був знайдений мертвим у будинку в районі Пасифік Палісайдс в Лос-Анджелесі після того, як поліція відреагувала на виклик 911 про порятунок на воді в суботу вдень, підтвердив

начальник чергової зміни поліції Лос-Анджелеса KCAL News на каналі CBS Лос-Анджелес. Про смерть Перрі вперше повідомило видання TMZ».

У новинах важливу роль відіграють імена та власні назви. При перекладі імен використовують методи транскрипції або транслітерації. Розглянемо це на прикладах:

«A \$34 million real estate deal in Dubai «would normally represent a spectacular penthouse or palatial mansion. However, Jumeirah Bay's exclusivity means that this only buys you the sand on which to build your dream home,» Andrew Cummings, partner and head of prime residential at Knight Frank, said in a statement». [56] - «Угода з нерухомістю в Дубаї вартістю 34 мільйони доларів «зазвичай представляє собою вражаючий пентхаус або палацовий особняк. Однак ексклюзивність Джумейра Бей означає, що ви купуєте лише пісок, на якому можна побудувати будинок своєї мрії», - говорить Ендрю Каммінгс, партнер і керівник відділу елітного житла Knight Frank, у своїй заяві».

«Perry rose to fame with his iconic role as Chandler Bing on «Friends», beloved for his eccentric mannerisms and quirky personality, quickly becoming a fan favorite on the show that ran for 10 seasons». [67] - «Перрі прославився своєю культовою роллю Чендлера Бінга в серіалі «Друзі», якого полюбили за його ексцентричні манери та химерну особистість, швидко ставши улюбленцем фанатів серіалу, що тривав 10 сезонів».

«Musk hasn't managed to make a single meaningful improvement to the platform and is no closer to his vision of an «everything app», than he was a year ago,» said Insider Intelligence analyst Jasmine Enberg. «Instead, X has driven away users, advertisers, and now it has lost its primary value proposition in the social media world: Being a central hub for news». [65] - «Маск не спромігся зробити жодного значущого поліпшення платформи і не наблизився до свого бачення «додатку для всього», як це було рік тому, - зазначає аналітик Insider Intelligence Жасмін Енберг (Jasmine Enberg). «Натомість X відштовхнув користувачів, рекламодавців, і тепер він втратив свою основну ціннісну

пропозицію у світі соціальних мереж: Бути центральним центром новин».

Також імена можуть бути подані у перекладі, а в дужках наводять їх мовою оригіналу.

«Ian Bremmer, a prominent foreign policy expert, posted on X this month that the level of disinformation on the Israel-Hamas war «being algorithmically promoted» on the platform «is unlike anything I've ever been exposed to in my career as a political scientist». [56] - «Ян Бреммер, відомий експерт з питань зовнішньої політики, написав цього місяця на X, що рівень дезінформації про війну між Ізраїлем і ХАМАС, який «алгоритмічно просувається» на платформі, «не схожий ні на що, з чим я коли-небудь стикався в моїй кар'єрі політолога».

«Audiologist Jasmine Benson says we can thank «non-linear» sounds for sending shivers down our spines». [64] - «Аудіолог Жасмін Бенсон каже, що ми можемо подякувати «нелінійним» звукам за те, що вони викликають у нас мурашки по спині».

У лексичних замінах відбувається заміна певних словесних одиниць (слів або фраз) в мові джерела на слова чи фрази, що відповідають мові перекладу. Найчастіше ці трансформації включають конкретизацію, генералізацію та заміну.

Конкретизація застосовується, коли слово або фраза вихідної мови мають більш загальне значення, і їх замінюють словами або фразами мови перекладу, що виражають більш конкретне значення.

«Sounds that are slightly unnatural are more frightening because humans need to be more aware of sounds in order to survive in the wild. It's the unfamiliarity that's scary, not the sound itself [64] (Звуки, які трохи незвичайні, насправді страшніші, оскільки людині потрібно бути більш обережною стосовно звуків, щоб вижити в дикій природі. Страх викликає незвичайність, а не сам звук). При перекладі використано заміну, оскільки «ненормальні» замінено на «незвичайні».

From jump scares to centipedes to spiders - different things scare different

people [64] (Від стрибків від надривів до сороконіжок та павуків - різні речі погано впливають на різних людей). При перекладі використано заміну, оскільки «лякаки» замінено на «погано впливають».

We don't know for certain, but there are some studies that show there are differences in brain chemistry,» explained Dr. Jessica Cici, M Health Fairview Child Psychiatrist [64] (Ми не знаємо цього напевно, але є деякі дослідження, які показують різницю в хімії нашого мозку, пояснила доктор Джессіка Сісі, дитячий психіатр M Health Fairview). У цьому реченні використано конкретизацію, оскільки «хімія мозку» замінено на «хімія нашого мозку».

Humans aren't necessarily born with fears. Some are developed through lived experiences [64] (Люди не обов'язково народжуються зі страхами. Деякі з них розвиваються через життєвий досвід). При перекладі використано конкретизацію, оскільки «деякі» замінено на «деякі з них».

Certain things we are all fearful of, Cici said [64] (Існують певні речі, яких ми всі боїмося, - сказала Сісі). У цьому реченні використано заміну, оскільки «щось» замінено на «певні речі».

Whereas some things are more learned, so we take cues from our parents [54] (Тоді як деякі речі вивчаються, і ми беремо натхнення від своїх батьків).

Cici added that repeated exposure to certain scary situations can actually reduce fear through increased tolerance [64] (Сісі додала, що повторне стикання з певними страшними ситуаціями фактично може знизити страх завдяки збільшеній терпимості). При перекладі використано конкретизацію, оскільки «знизити страх» замінено на «знизити страх завдяки збільшеній терпимості».

ВИСНОВКИ

1. Аналіз мовленнєвого матеріалу показав, що в усній і письмовій мові синтаксис відноситься до набору правил, які визначають розташування слів у реченні. Разом із дикцією, це один із ключових способів передачі письменниками сенсу в тексті. У залежності від того, як носії мови використовують свою мову, синтаксис визначається ієрархічно та рекурсивно. Структури включають слова (які є найменшими добре сформованими одиницями), фрази (які є допустимими послідовностями слів), пункти та речення (які обидва є допустимими послідовностями фраз). Речення можна об'єднувати в складні речення за допомогою сполучників, наприклад «and».

Ми розглянули, що до синтаксичних категорій слів і синтаксичних ознак відносяться десять типів синтаксичних атрибутів: іменники, займенники, власні імена, визначальні слова, дієслова, прийменники, прислівники, прикметники, сполучники та питальні слова (або wh-слова). Більшість синтаксичних атрибутів позначаються певними символами, пов'язаними з залученими ознаками, але іноді ці форми існують як зовсім інші слова, які ми називаємо «нерегулярними».

2. В галузі мовознавства поки немає єдиної думки щодо тлумачення поняття «словосполучення», і науковці надають різні визначення цьому терміну. За основу нашого дослідження ми взяли поняття, яке запропонував Кочерган Н. П. Він зазначає, що словосполучення є предметом синтагматичного синтаксису, який вивчає валентність слова, способи її реалізації та виражені в словосполученнях синтаксичні відношення.

Встановлено різницю між синтаксичними зв'язками англійського і українського речення. Ми з'ясували, що українська мова вимагає, щоб підпорядковуюче та підпорядковане слова узгоджувалися в роді, числі та відмінку, а узгодження в англійській мові ґрунтується на семантичних взаєминах між словами, а не на формальних характеристиках, тому

відповідність між словами визначається за їх значенням, а не за формою, і цей зв'язок має прилягальний характер.

3. Проаналізувавши стилістичні властивості стилістичних зв'язків, ми наголосили, що синтаксичні конструкції можуть надати тексту особливого виразу та відчуття, що додає до нього художньої цінності або інформаційної точності. Ми розглянули, що дослідники вивчають, як синтаксичні структури впливають на спосіб сприйняття тексту і його стилістичні характеристики. До ключових аспектів відносять:

- Синтаксичні зв'язки та інформаційна структура. Синтаксичні зв'язки визначають порядок і спосіб подання інформації в тексті.
- Синтаксичні зв'язки та експресивність. Синтаксичні конструкції можуть підкреслювати емоційний тон або створювати ефект експресивності в тексті.
- Синтаксичні зв'язки та художній стиль. У літературі синтаксичні зв'язки грають ключову роль у створенні художнього стилю. Автори використовують різні синтаксичні прийоми, такі як асиндетон, полісиндетон, та паралельнізм, щоб створити особливий ритм і виразність в своїх творах.

4. Переклад та відтворення синтаксичних властивостей. У процесі перекладу важливо зберегти синтаксичні особливості оригінального тексту. Перекладачі повинні вирішувати, як найкраще передати синтаксичні зв'язки між мовами, зберігаючи стиль та виразність.

Перекладачеві слід звертати на такі стилістичні особливості синтаксичних зв'язків, як довжина речень, співвідношення різних видів речень, фігури синтаксису, активний та пасивний голос, синтаксичний розміщення звертань та риторичних питань.

4. Ми розглянули основні типи синтаксичних зв'язків в англійській мові включають: простий синтаксичний зв'язок; складний синтаксичний зв'язок; підрядний синтаксичний зв'язок; однорідний синтаксичний зв'язок; апозитивний синтаксичний зв'язок; подвійний синтаксичний зв'язок; відокремлений синтаксичний зв'язок.

Для досягнення правильного перекладу треба володіти перекладацькими стратегіями. На основі аналізу праць таких науковців, як А. Фрейзера, Х. Крінгса, А. Швейцера, Л. Венуті, І. Корунця, Л. Коломійця, О. Ребриєма тощо, ми дійшли до висновку, що стратегія перекладу формується на основі особистих характеристик перекладача, який самостійно визначає компоненти своєї власної стратегії в процесі практичної діяльності. Однак часто помилки перекладачів можуть бути спричинені неправильним підходом до їхньої роботи або недостатнім урахуванням стратегічних аспектів перекладу. Саме тому ми виокремили основні стратегії, на які слід звернути увагу, а саме: адаптація структури, підтримання фігур синтаксису, вибір ритму, врахування акцентів, інтерпретація звертань та риторичних питань.

5. Аналіз художнього твору, включаючи визначення його стилю, стає необхідним етапом для глибокого розуміння тексту, а особливо його перекладу. На основі цього висновку ми здійснили детальний художній аналіз твору «Колекціонер» Джона Фаулза. Даний твір вирізняється багатством стилістичних та синтаксичних рішень, які допомагають автору передати глибокі емоції і конфлікти персонажів. До ключових аспектів цього твору відносяться: структура та композиція, стиль письма, синтаксис та ритм, символіка та образи, конфлікт та теми, інтертекстуальність. Також, ми виділили головні стилістичні аспекти, які впливають на переклад: 1. Монологічний стиль. 2. Внутрішні монологи. 3. Інтертекстуальні посилання. 4. Символіка та образи. 5. Синтаксичні конструкції. 6. Діалекти і лексика. 7. Тон та настрої.

6. Один із ключових методів, яким Джон Фаулз досягає виразності у своїх романах, полягає у використанні образних прийомів, відомих як тропи. Образні прийоми в романах Джона Фаулза виступають як лінгвістичне втілення образності. Серед цих прийомів ми виділили всі види метафор, епітетів і образних порівнянь. Це поєднання впливає зі спільності у структурі, значенні та функціонуванні цих елементів, а також на основі

спільних когнітивних процесів.

У Джона Фаулза алюзії, такі як антропоніми, топоніми і інші, часто використовуються як структурно-семантичні складові тропічних конструкцій. Особливо відзначаються алюзивні епітети та порівняння, антономазійні епітети, які мають великий потенціал для ущільнення змісту та формування насичених образів. Крім того вони взаємодіють із словесним виразом роману і іншими видами мистецтва, що відображається у їхній інтертекстуальності та інтермедіальності.

Серед стилістичних функцій основних типів синтаксичних зв'язків виділено порівняння, умова (умовний зв'язок), причина та наслідок, мета (цільовий зв'язок), опис, логічне обґрунтування, емоційна репрезентація тощо. Під час аналізу було виявлено, що така стилістична функція, як опис, була найбільше використана у першій частині від обличчя Фредеріка Клегга.

7. Переклад стилістичних зв'язків у публіцистичних текстах - це важливе завдання для збереження смислу, стилю та ефективності оригінального тексту під час перекладу. Основи перекладу стилістичних зв'язків у публіцистичних текстах включають наступне: розуміння стильового реєстру; вибір адекватних еквівалентів; збереження інтонації; відтворення образності; співвідношення між структурою та змістом; переклад структурних елементів; відтворення емоційного навантаження; редагування та перегляд.

Переклад стилістичних зв'язків в публіцистичних текстах вимагає не лише мовних навичок, але й розуміння стильових особливостей тексту, цільової аудиторії, визначення стилістичних функцій, як-от інформаційна, структурна, емоційно-образна, інтонаційна тощо. Це допомагає створити переклад, який буде відповідати комунікативним цілям та передавати сенс оригіналу.

8. У перекладі синтаксичних зв'язків зі статей CBS News визначено наступні основні особливості, яких треба дотримуватись: правильність змісту; збереження структури; використання специфічної лексики;

збереження стилістичних особливостей; збереження емоційного фону.

Під час перекладу ми звернули увагу на такі особливості, як авторські скорочення, а саме абрєвіатури; у публіцистичних текстах важливу роль відіграють імена та власні назви, тому для відтворення імен використовують методи транскрипції або транслітерації; також встановлено, що прийом конкретизації є широкоживаним під час перекладу публіцистичних текстів і сприяє адекватному відтворенню матеріалів оригіналу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналіз твору Джона Фаулза «Колекціонер»: веб-сайт. URL: <https://gorodenok.com/%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D1%83-%D0%B4%D0%B6%D0%BE%D0%BD%D0%B0-%D1%84%D0%B0%D1%83%D0%BB%D0%B7%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD/> (дата звернення: 04.11.2023).
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: Посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 160с.
3. Гончар Олесь Терентійович «Людина і зброя»: веб-сайт. URL: http://ukrlit.org/honchar_oles_terentiiovych/liudyna_i_zbroia (дата звернення: 04.11.2023).
4. Глущенко В. А. Порівняльно-історичний метод в українському та російському мовознавстві XIX ст. – 30-х рр. XX ст. : монографія. Міністерство освіти і науки України, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2017. 255 с.
5. Дослідження процесу перекладу в працях Х. Крінгса»: веб-сайт. URL: <http://um.co.ua/4/4-17/4-177747.html> (дата звернення: 04.11.2023).
6. Єфімов Л. П. Стилїстика англійської мови. Вінниця : Нова книга, 2004. 240 с.
7. Журавльова Т.А. Особливості перекладу з англійської мови на українську. Донецьк: Донбас, 1997. 80 с
8. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування. Київ : Парламентське вид-во, 2017. 120 с.
9. Записки Перекладацької Майстерні. Львів : Т. I, II, III, 2001-2002.
10. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад. Львів : Вид-во Львів, ун-ту, 1989. 215с.
11. Карабан В. І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової

і технічної літератури на українську мову: у 2-х частинах. Вид. II. Київ - Кременчук, 1999.

12. Карабан В. І., Борисова О. В. Попередження інтерференції мови оригіналу в перекладі: навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 205 с.

13. Карамишева І. Д. Контрастивна граMATика англійської та української мов : підруч. для ВНЗ. Вид. 3-тє. Вінниця : Нова Книга, 2017. 336 с.

14. Коптілов В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник. Київ : Юніверс, 2002. 280 с.

15. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад) : підручник. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.

16. Корунець І. Доместикація як засіб збагачення національних мов і літератур. Український журнал іноземної літератури Всесвіт. №5/6. 2012.

17. Коломієць Л. В. Еволюція напрямів в англо-українському поетичному перекладі кінця ХІХ початку ХХ століття.: автореф. дис. ...док.філолог.наук: 10.02.16. Київ, 2006. 41 с.

18. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2008. 423 с.

19. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2013. 464 с.

20. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Підручник для студ. філол. спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2018. 368 с.

21. Кияк Т. Р. Перекладознавство (німецько-український напрям): підручник. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018. 543 с.

22. Кудіна О. Ф. Країни де говорять німецькою (2 видання): Нова книга, 2017. 416 с.

23. Кучер З. І. Практика перекладу : навчальний посібник. Вінниця :

Нова книга, 2019. 504 с.

24. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту: навчальний підручник. Вінниця : Нова книга, 2014. 272 с.

25. Левицький В. В. Історія німецької мови: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2019. 216 с.

26. Леся Українка «Тиху задуму вечірною...» : веб-сайт. URL: <https://www.l-ukrainka.name/uk/Verses/Alone/ТихуZadumu.html> (дата звернення: 04.11.2023).

27. Левицький А. Е. Порівняльна граматики англійської та української мов. Київ : Освіта України, 2007. 138 35 с.

28. Лотоцька К. Стилїстика англійської мови: Навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 254 с.

29. Лисейко Л. В. Поняття функціонального стилю та рівні його опису. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки. 2013. № 17. 101 с.

30. Матузкова О. П. Основні параметри передперекладного аналізу тексту. "Нова Філологія". Збірник наукових праць. Запоріжжя : ЗНУ, 2009. 299 с.

31. Манько А. М. Теоретичні основи проблеми формування системи знань у сфері синтаксису англійської мови. Матеріали VI Всеукраїнської науково-технічної конференції для студентів, аспірантів та молодих вчених "Молодь: наука та інновації". Дніпро, 2018. 254 с.

32. Мізін К. І. Вступ до мовознавства. Кременчук : Вид-во КНУ, 2011. 58 с.

33. Міщенко Л. А. Теорія і практика перекладу. Посібник з художнього перекладу. Навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2013. 176 с.

34. Міщенко Л. А. Лінгвістика фахових мов та модель науковотехнічного перекладу. Монографія. Вінниця : Нова книга, 2013. 448 с.

35. Мельничайко В. Я. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови / В. Я. Мельничайко. Київ : Радянська школа, 1986. 11 с.
36. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія. Навчальний підручник. Київ : Довкілля, 2016. 563 с.
37. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке. Монографічне видання. Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. 488 с.
38. Селіванова О. О. Проблема диференціації перекладацьких трансформацій. Нова філологія. 2012. № 50. 208 с.
39. Словосполучення, речення – категорії синтаксису: веб-сайт. URL: <https://mix.sumdu.edu.ua/textbooks/3703/467706/index.html> (дата звернення: 04.11.2023).
40. Стратегії та аналіз в усному та письмовому перекладі : метод. посіб. О. П. Матузкова, О. С. Гринько, Н. О. Горбатюк; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова. Одеса : ОНУ, 2020. 67 с.
41. Паршак К. Д. Текст як об'єкт лінгвістичного. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 10: Проблеми граматики і лексикології української мови. 2014. Вип. 11. С. 196-199.
42. Підходи до розуміння масової комунікації. М. Петрушкевич. Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Філософські науки. 2013.
43. Проблемні питання синтаксису. Н. В. Гуйванюк та ін. Чернівці, 1997. 228 с.
44. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, 2015 р. 77 с.
45. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
46. Ролан Б. Вибрані роботи: Семіотика: Поетика: Пер. з фр. Сост., общ. ред. і вступ. ст. Г. К. Косикова. Москва : Прогрес, 1989. 616 с.
47. Табінська І. Діалог і діалогічний текст: джерела, засади, адаптація в медіа. Вісник Львівського університету. Серія Журналістика. 2019. 342 с.

48. Терехова С. І. Вступ до перекладознавства. Сучасні проблеми і теорії. Діяльність перекладача. Основи техніки перекладу. Київ : Видавничий центр КНЛУ, 2002. 163 с.
49. Фаулз Дж. Маг. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 528 с.
50. Фінклер Ю. Друковані мас-медіа як фактор формування громадської думки: зб. пр. Наук.-дослід. центру періодики. 2003. Вип. 11. 389 с.
51. Хомицька І. Ю. Контрастивна стилістика англійської та української мов : Contrastive Stylistics of the English and Ukrainian Languages : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2014. 292 с.
52. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с.
53. Швачко С.О., Кобякова І.К. Вступ до мовознавства. Вінниця : Нова Книга, 2006. 57 с.
54. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник. Київ : ВЦ „Академія”, 2004. 408 с.
55. Яремчук С. С. Соціологія масової комунікації: навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. 248 с.
56. A plot of sand on a Dubai island sold for a record \$34 million: веб-сайт. URL: <https://www.cbsnews.com/news/luxury-island-dubai-sand-plot-sells-record-34-million/?intcid=CNI-00-10aaa3b> (дата звернення: 29.04.2023).
57. Brigit Viney. The History of the English Language. Oxford: Oxford Bookworms Factfiles, Oxford University Press, 2008. 62 p.
58. Contrastive Stylistics and Grammar of English and Ukrainian : lecture notes / compiler S. V. Baranova. Sumy : Sumy State University, 2021. 63 p.
59. Crystal D. T. Who cares about English usage? London: Penguin Books, 2002. 128 p. 48.
60. David Crystal. The English Language. London: Penguin Books, 2002. 312 p.

61. English Accents and Dialects (4th Ed.). Hughes, A., Trudgill, P. Watt, D. (eds.). London : Arnold, 2005. 328 p.
62. Fillmore C. Toward a Frame-Based Lexicon : The Semantics of Risk and its Neighbours. Frames, Fields, and Contrasts : New Essays in Semantic and Lexical Organization. Hillsdale, NJ : Lawrence Erlbaum, 1992. 102 p.
63. Fowles J. The Collector. US : Little, Brown and Company, 1963. 256 p.
64. Good Question: Why do some people enjoy feeling scared?: веб-сайт. URL: <https://www.cbsnews.com/minnesota/news/good-question-fear-halloween/> (дата звернення: 04.11.2023).
65. It's been one year since Elon Musk bought Twitter. Now called X, the service has lost advertisers and users: веб-сайт. URL: <https://www.cbsnews.com/minnesota/news/elon-musk-twitter-x-one-year-after-acquisition/> (дата звернення: 04.11.2023).
66. Higgs L. A Description of Grammatical Features and Their Variation in the Black Country Dialect. London : Schwabe Verlag Basel. 2004. P. 223- 237.
67. Matthew Perry, star of "Friends," dies at age 54: веб-сайт. URL: <https://www.cbsnews.com/minnesota/news/matthew-perry-friends-star-dies-age-54/> (дата звернення: 04.11.2023).
68. Muir J. A. A Modern Approach to English Grammar : An Introduction to Systematic Grammar. London : Batsford, 2001. 289 p.
69. Noam Chomsky. Syntactic Structures. 1957. 527 p.
70. Peters P. The Cambridge Guide to English Usage. Cambridge : Cambridge University Press, 2004. 368 p.
71. Shveitser A. D. Theory of Translation: Status, Problems, Aspects. 1988. 215с.
72. Venuti, Lawrence. The Invisibility of the Translator. A History of Translation. London and New York : Routledge, 1995. 366 p.
73. Wierzbicka A. Cross-Cultural Pragmatics. The Semantics of Human Interaction. Berlin : Mouton de Gruyter, 1991. 502 p.

ДОДАТКИ

Відкритий міжнародний університет
розвитку людини «Україна»
Полтавський інститут економіки і права

**ІННОВАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТА ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ВИКЛИК ГЛОБАЛЬНОГО СВІТУ**

МАТЕРІАЛИ

VII Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 травня 2023 р. || м. Полтава

Полтава – 2023

Oksana Mokliak, Anastasiia Taran Koseparamen bei Kindern im Deutschen Sprachkontinuum.....	358
Людмила Данилюк Особливості розвитку та існування мови (на матеріалі англійської та української мов)	360
Наталія Рябокінь, Станіслав Пашко Основні проблеми техніки перекладу з іноземної мови на українську мову	363
Наталія Рябокінь Інтерактивні методи вивчення іноземних мов.....	365
Наталія Рябокінь, Тетяна Коломілова Мовленнєві акти згоди та незгоди в медійному дискурсі.....	366
Наталія Тарасова, Анна Топольник Система образів роману Е. Портер «Полліанна»	367
Наталія Токуєва Світоглядно-онтологічний підхід у сучасній філософії лінгвістики	376
Wolfgang Schubert, Наталія Рябокінь Академічна німецька мова: постановка проблеми	379
Тетяна Борисова Використання цифрових технологій під час дистанційного навчання іноземної мови.....	380
Станіслав Пашко Поняття про дискурс. Художній дискурс	385
Оксана Торба Особливості перекладання термінів	388
Дмитро Білоруч Специфіка втілення міфологічних мотивів у книзі «Персі Джексон та викрадач блискавок».....	389
Vasilisa Evtiutina Möglichkeiten und Perspektiven maschineller Übersetzung.....	392
Artur Yosypenko Intonationsmerkmale eines Einfachen und Komplexen Satzes.....	393
Євгенія Кушкар Синтаксичні трансформації при перекладі англійськомовного художнього тексту українською мовою.....	394
Ольга Куцик Специфіка навчання німецькій мові тимчасово переселених українців	395
Natalia Kovalenko Orthopädische Aspekte des Übersetzens	399
Anna Кузьменко Вплив лінгвістики на виховання національно-патріотичних цінностей та її роль у розширенні міжнародних зв'язків.....	400
Anna Lapschina Diskurs aus der Position der Translationswissenschaft.....	402
Олексій Мішурчкін Принципи та розвиток вербальної об'єктивації концепту УКРАЇНА.....	403

tigste Wort im Syntagma gelegt wird, es sei denn, wir sprechen natürlich von einem Syntagma mit einer logischen Betonung.

Alle vorherigen Syntagmen haben eine aufsteigende Melodie zur syntagmatischen Pause; jedes nachfolgende Syntagma beginnt auf der gleichen Intonationsstufe wie der Satzanfang; die letzte Phrase hat das Intonationsmuster eines einfachen, ungewöhnlichen narrativen Satzes.

Neben der syntagmatischen Pause gibt es eine längere kleine Pause, die normalerweise Satzzeichen entspricht. Zwischen den Sätzen im Text gibt es lange Pausen.

Auf dem 'Tisch ξ 'liegen "'Hefte, "'Bücher, "'Bleistifte.

Komplexe Konjunktivsätze werden als Syntagmen intoniert, wenn sie unkonjunktiv sind, hat jeder einzelne Satz normalerweise seine endgültige (steigend-fallende) Intonation. Jeder Satz hat seine eigene logische Betonung.

Mein 'Bruder ist "'Lehrer, meine 'Schwester ist "'Studentin.

Mein 'Bruder ist 'Lehrer ξ und meine 'Schwester ist "'Studentin.

СИНТАКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ АНГЛОМОВНОГО ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Кишкар Євгенія Михайлівна

*здобувачка другого (магістерського) рівня
вищої освіти спеціальності 035 «Філологія»,*

Полтавський державний аграрний університет

Науковий керівник: Тагільцева Яніна Михайлівна

*канд. філол. наук, доцент, доцент кафедри
гуманітарних і соціальних дисциплін*

Полтавського державного аграрного університету

Знання кількох мов та вміння ефективно спілкуватися ними – є надзвичайно актуальним у наш час. Мова є основним засобом комунікації, тому дослідження структури та функцій мовних одиниць та явищ, зокрема синтаксичних зв'язків, є важливим завданням для лінгвістів та фахівців у галузі перекладу.

Вивчення особливостей синтаксичних зв'язків в англійському реченні є суттєвим для розуміння та аналізу мовних текстів різних жанрів, а також для їх перекладу іншими мовами, зокрема українською. Аналіз синтаксичних трансформацій при перекладі сприятиме встановленню логіки висловлювання, розкриттю авторських намірів та відтворенню їх з максимальною точністю та виразністю. Отже, дана проблема є актуальною і має значний науково-практичний потенціал для дослідження.

Мета даної роботи – проаналізувати синтаксичні зв'язки в англійському реченні на матеріалі художнього тексту та визначити їх відображення у перекладі українською мовою.

Розглянемо зв'язки між словами у фрагментах з художньої книги Дж. Фаулза «Колекціонер»:

«He knew that he must be methodical and patient, and he was both, though excitement at times made him a little breathless» [2, с. 7] – Він знав, що мусить бути методичним та терплячим, він був і тим, й іншим, хоча іноді збу-

дження робило його трохи запамороченим. Підрядним реченням є «що му-
сить бути методичним та терплячим». Ця конструкція з'єднана з голов-
ним реченням за допомогою сполучника що та виражає певну інформацію
про підмет (він знає про свої вимоги до себе, а саме, про необхідність бути ме-
тодичним та терплячим). Головне речення – «Він знав...він був і тим, і ін-
шим» містить підмет і присудок.

«He was bored and restless, but at least he had made up his mind» [2, с. 15] –
Він нудився та був неспокійним, але принаймні він вирішив. Це складносуря-
дне речення, оскільки містить два прості речення, які мають однакову синтак-
сичну та граматичну структуру і з'єднані за допомогою сполучника але. Пер-
ше речення висловлює думку про стан головного героя, а друге – про його рі-
шення. Обидві синтаксичні конструкції можна використовувати окремо одна
від одної без втрати значення, застосовуючи при перекладі прийом зовніш-
нього членування.

На нашу думку, при відтворенні синтаксичних зв'язків англійського ху-
дожнього тексту українською мовою слід звернути увагу на такі особливості,
як порядок слів у реченнях, специфіку його структури, збереження стилістич-
ного забарвлення, вибір еквівалентних виразів, врахування культурного кон-
тексту тощо.

Отже, згідно з норм української мови слово, що підпорядковує та підпо-
рядковане слово повинно узгоджуватися в роді, числі та відмінку; узгодження
в англійській мові ґрунтується на семантичних взаєминах між словами, а не
на формальних характеристиках, тому відповідність між словами визначаєть-
ся за їх значенням, а не за формою. При перекладі з англійської мови часто
доводиться використовувати таку синтаксичну трансформацію як членування
речень, що зумовлено централізованістю структури англійських синтаксичних
утворень.

У художніх текстах синтаксичні зв'язки часто мають додаткову функцію
створення атмосфери, образності та емоційності, тому синтаксис у таких творах
може бути складний та різноманітний, що потрібно враховувати під час
перекладу.

Список використаних джерел:

5. Кочерган Н. П. Вступ до мовознавства. Київ: видавничий центр Академія,
2004. 368 с.
6. John F. The Collector. Library Journal, 2010. 50 p.

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ТИМЧАСОВО ПЕРЕСЕЛЕНИХ УКРАЇНЦІВ

Ольга Кицик,

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «014 Середня освіта (Мова і література (німецька))»
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

У статті досліджено проблеми навчання німецькій мові тимчасово пере-
селених осіб. Здійснено аналіз організації мовної роботи з тимчасово пересе-